

32

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

I. KALNIȚKI

Sfîrșitul ORAȘULUI SUBTERAN

★★★★★

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

SFÎRŞITUL ORAŞULUI SUBTERAN

Traducere din limba rusă de Margareta Roman și D. Manu

REZUMATUL FASCICOLELOR PRECEDENTE

Arctica. Vasul sovietic „Dniepr" salvează de pe un sloi de gheață pe tînărul negru monian Harry Gould, care povestește cum a evadat din Orașul Subteran, unde împreună cu mii de alți deținuți era pus de hitleriști să muncească la exploatarea unor zăcăminte de uraniu. Acolo a cunoscut un inginer de marină, pe care, fiindcă era rus, îl numea Raș.

Ustin Petrovici Ribnikov, secund pe „Dniepr", a invitat pe Lev Solnțev (fiul lui Leonid Ivanovici Solnțev, un tovarăș care pierise cu submarinul „Delfinul") să participe împreună cu prof. N. G. Irinin, cu Nadejda, soția lui Solnțev, și cu Gould la o expediție în Arctica, unde trebuia experimentată o mașină de transport ideală, denumită „Svietoliot".

După înfrîngerea hitleriștilor, conducerea Orașului Subteran au preluat-o roșcovanul Iohann Blaufisch, devenit Jonathan Blackipig, zis și Johnny-Norocosul, și fostul gauleiter Oscar Kreitz, devenit Connolly, care, prin intermediul lui Charly Hustings — alias Bătrînul Marabu, aveau să servească interesele miliardarului monian Mengs-senior.

Conduși de Raș, deținuții organizează o răscoală.

Insoțit de un grup de 21 de tîlhari, Johnny pornește de pe vasul „Mafusail" cu un avion spre Orașul Subteran. Silit de furtună, avionul aterizează pe o insulă acoperită cu gheață. Johnny își lasă complicii în voia soartei.

In căutarea Orașului Subteran, „Svietoliotul" aterizează pe o insulă netrecută pe hărți și aparținînd lui Robinson-Polar, un „excentric" care susține că n-are patrie. După plecarea sovieticilor, Robinsonul Polar informează prin radio un general monian despre această vizită.

„Svietoliotul" descoperă în adîncul mării jurnalul lui Grigorii Rodionov, căpitanul unui vas rusesc, care, la începutul secolului trecut, bănuise existența unor văi subpămîntene în acele părți ale Arcticei.

Intre timp, Johnny este salvat de la îngheț de un trib de eschimoși.

LUCRARI CARE VOR APAREA IN COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE":

Nr. 33 — „Sfîrșitul Orașului Subteran", roman de I. Kalnițki.
— „O pogorîre în Maelstrom", povestire de Edgar Allan Poe (traducere din limba engleză).

Nr. 34 — „Boșimanul Mauki", nuvelă de Rudolf Dauman (traducere din limba germană).

Nr. 35—36 — „Piticii în țara lui Guliver", povestire de Ștefan Tita.

Copertă — desen: D. Ionescu

(Continuare din numărul trecut)

Michel nu se lăsă mult rugat: respiră adînc și încercă să se ridice.

Mitraliera paznicilor începu să latre des și răsunător. Sub bolțile joase ale galeriei, ecoul înmulți zgomotul în sute de feluri

— Foc! Foc! urla Connolly.

Cei optsprezece însoțitori ai lui începură și ei să tragă cu automatele și pistoalele în bezna neagră a galeriei. Mitraliera țăcănea fără încetare. Făcliile se stinseseră de mult. Nu se mai auzeau nici vocile, nici împușcăturile adversarilor.

— Încetarea! comandă Connolly. Destul! Băgați bine la cap că acest atac nu este ultimul. Dar dacă o să fiți atenți și n-o să vă mai certați, n-are de ce să vă fie teamă de nici un dușman. Gloanțele voastre îi pot nimici pe toți cei care încearcă să pătrundă în galerie... Dar să mai țineți minte, drum înapoi nu există! Acolo veți fi primți cu aceleași gloanțe. Ați înțeles? Mîncare am să trimet la timp. Vă trimit și coniac. Îndepliniți-vă datoria și patria nu vă va uita...

— Unde o mai fi și patria asta? mormăi Lange.

Connolly se prefăcu că n-a auzit.

În acel moment ceva căzu bufnind la picioarele lui Connolly.

Era o grenadă de mînă.

O ÎNTÎLNIRE FERICITĂ

Din stratosferă, echipajul „Svietoliotului" continuă să cerceteze cu ajutorul aparatelor fiecare metru din suprafața pustie a insulei. Tot mai nădăjduiau că vor da de urma intrării în Orașul Subteran.

Aparatul radioochiului funcționa fără încetare. Vedeau lucruri pe care puțini nu le mai văzuseră înaintea lor: morminte cu cruci ponosite — poate mormintele tovarășilor lui Rodionov; vechi popasuri ale eschimoșilor; turme de boi moscați lățoși... La un moment dat, în cîmpul vizual al radioochiului apăru — pe țărmul abrupt al insulei — o uriașă colonie de lemuri norvegiene. Milioane din aceste mici păsări, rude ale pinguinilor, forfoteau atît de înghesuite unele în altele, încît de departe păreau un covor desfășurat de sus pînă jos pe întregul perete vertical al ghețarului. Solnțev mări imaginea proiecției. Văzură clar că aceste păsări nezburătoare alunecau pe ghețar căutînd să ajungă la țărm. Capătul coloanei ajunsese pe gheața marină, iar covorul pestriț, galben-cenușiu, mai atîrna încă de pe vîrful ghețarului.

Iată și o așezare părăsită de eschimoși, aproape distrusă: pe un dîmb pleșuv, cu zăpada pe jumătate spulberată, un grup

de vreo zece corturi rotunde și conice. Ici-colo se mai păstraseră niște piei de ren ce înlocuiau pereții exteriori.

Așezarea era nelocuită: nici un om, nici un cîine, nici o urmă de fum...

— Vestigiile unei vieți de mult încheiate, reflectă cu amărăciune Irinin. Istoria acestor triburi dispărute este o enigmă. Nu-i de mirare că ei înșiși, eschimoșii, o explică prin emigrarea unor triburi întregi într-o vale subpămînteană.

— Într-adevăr este o enigmă, zise și Lev. Dar cel mai ciudat e faptul că în aceste așezări oamenii găsesc obiecte de o evidentă valoare pentru eschimoși. Nu-mi vine a crede că aceste obiecte au fost părăsite. Pe de altă parte, nu există nici cadavre și nici morminte.

— Ar trebui să cercetăm și noi aceste așezări, propuse Irinin. De ce să judecăm trecutul numai după mărturiile altora, cînd putem vedea singuri ce s-a petrecut pe aici? Merită să pierdem o jumătate de oră pentru acest lucru.

Nimeni nu avu nimic de obiectat și „Svietoliotul" ateriză în imediata apropiere a așezării.

Înainte de a ajunge la primul cort, dădură de o groapă plină cu colți de animale.

— Dar ăștia-s colți de mamut! exclamă Irinin. Pe timpuri, înainte de-a fi fost acoperite de gheață, se pare că pe aceste insule au existat turme întregi de mamuți. Înspăimîntați de cataclismul care le răpea hrana, mamuții se adunau în locuri unde sperau să-și găsească salvarea, dar, bineînțeles, piereau. Astfel au luat naștere aceste cimitire enorme în gheață, aceste depozite de schelete... Pesemne că eschimoșii le adunau ca să le vîndă negustorilor care vizitau uneori aceste locuri.

— Eu sînt sigur că dacă s-ar căuta bine, spuse Lev, s-ar putea găsi în gheață nu numai schelete, ci și trupuri întregi de animale pierite cu mii de ani în urmă. Iar carnea lor ar putea fi foarte bine întrebuințată ca hrană pentru cîini.

Irinin nu-și putea desprinde ochii de pe neprețuiții colți de mamut...

— În groapa asta, exclamă el, se află o adevărată comoară! Nici nu poți dintr-o dată să-i stabilești valoarea științifică.

Intrară în primul cort. Ca întotdeauna, Ribnikov era precaut:

— Tovarăși, să nu fi fost vreo epidemie pe-aici. Mai știi ce s-o fi petrecut...

— Nu-i nici un risc, Ustin Petrovici, îl liniști Lev. Iarna polară este un minunat mediu sterilizant, nici un fel de microb nu poate rezista. Și să nu uităm că au trecut sute de ani de cînd n-a mai călcat picior de om pe-aici.

— Ce sute de ani! Ia uitați-vă, arătă Nadea niște urme proaspete de pași.

Priviră toți cu luare-aminte urmele late, informe, care tot atît de bine puteau fi de om ori de animal. Urmele duceau spre un cort mai bine păstrat decît celelalte. Acest cort avea acoperiș dublu de blană, iar înăuntru era destulă lumină. În ușa cortului, dată la o parte, zăcea un ren proaspăt ucis, din gîtul căruia ieșea capătul cu pene al unei săgeți. Mai multe alte săgeți erau aruncate pe zăpadă, lîngă un arc sprijinit de perete. Probabil că

cineva se pregătea tocmai să jupoaie vînatul; speriindu-se însă de apariția „Svietoliotului", o rupsese la fugă să se ascundă. Dar nu putea să fi ajuns departe.

Călătorii porniră pe urmele lăsate. Curînd, însă, într-un loc unde se topise zăpada, urmele se pierdeau. Începură atunci să strige în toate limbile pe care le cunoșteau. Nimeni nu răspundea.

Din nou Nadea, fire mai perspicace, observă cea dintîi că grămada de vechituri de pe locul unui cort dărîmat începu ușor să se miște. Peste cîteva clipe, la chemarea ei, ieși de sub vechituri un om mic de statură, înfășurat în resturi de blană. El nu îndrăzni să se apropie. Ribnikov îi spuse pe rusește:

— Hai mai aproape, prietene, nu-ți fie teamă.

Necunoscutul se apropie în grabă de ei.

— Sînteți ruși? Ce noroc! începu el să strige în englezește.

Harry se uită mai bine la el și, deodată, luîndu-l de subsuori, îl zvîrli în sus și, prinzîndu-l, îl strînse la piept:

— Profesor Paulsen! Dumneata ești! Uraaaa!

Lev își aduse aminte: Paulsen... norvegianul din Orașul Subteran, despre care îi povestise Harry.

Îl duseră în cabina încălzită a „Svietoliotului", îl dezbrăcară de zdrențe, îi făcură o fricție cu spirt și-i dădură haine curate. Nadea îi aduse apoi să mănînce.

Cu cîtă nerăbdare aștepta Lev să-i poată pune întrebări! Dacă profesorul a putut să fugă din Orașul Subteran, înseamnă că există o ieșire la suprafața insulei!

Lev ridică „Svietoliotul" deasupra norilor și cu viteză redusă începu să dea tîrcoale insulei. Cu mișcări stîngace, Paulsen încercă să mănînce civilizat.

Nadea strînse vesela și se așeză alături, pregătită să însemneze tot ce urma să povestească norvegianul.

Paulsen povesti cum s-a pregătit răscoala, cum a intrat în legătură cu rusul căruia toți îi ziceau Raș, cum i-a dat lui Raș planul Orașului Subteran și cum, după rugămintea rusului, a făcut să se stingă lumina... Povesti tot ce știa despre începutul răscoalei și despre primele lor succese, pînă în momentul cînd Connolly făcuse să explodeze intrarea submarină...

Bănuind ceva ori vrînd poate să-l păstreze în viață pe savantul de care aveau nevoie, fasciștii l-au luat pe Paulsen în orizontul administrativ încă de la începutul răscoalei și acolo l-au încarcerat într-un fel de închisoare sau ascunzătoare.

Cît timp a stat închis acolo nu știe. Își luase orice nădejde să mai iasă la lumina zilei. Cînd, iată că într-o zi o adiere de vînt rece pătrunse pînă la el. Pereții închisorii se dovediră a nu fi chiar atît de nepătrunși.

Profesorul găsi pe dibuite crăpătura pe unde venea aerul. Tot încercînd să miște pietrele, apăsă din întîmplare pe o ieșitură și atunci un mare bloc de piatră începu să se învîrtească în jurul axului său, descoperind intrarea într-un coridor scund și îngust. La început merse încet, apoi începu să alerge... Dădu de niște trepte care urcau, apoi iar de un coridor și, în sfîrșit, ieși într-o peșteră spațioasă. Lumina soarelui îi însoți ultimii pași spre libertate.

Orbit, pe jumătate dezbrăcat, profesorul se pomeni pe

gheața care acoperea insula. Moartea îl pîndea. Paulsen însă se hotărî să lupte! Mai întîi trebuia să ia legătura cu răsculații și să-i ajute. Doar el cunoștea ieșirea. Dar cum să pătrunzi în orizonturile inferioare?!

Profesorul Paulsen simțea cum îngheață. Foamea de asemenea îl sfîrșea. Atunci coborî spre mare. Se simțea atît de mic, atît de singur și părăsit în imensitatea cruntă și de neînfrînt a naturii polare, încît nu se socotea în stare să întreprindă nimic. Aproape inconștient, porni la întîmplare spre vest, abia tîrîndu-și picioarele. Deodată zări o așezare omenească. Profesorul începu să alerge spre această așezare, dar totul era pustiu. Într-un cort mare găsi un arc și săgeți. Arma se păstrase destul de bine. Asta îi dădu lui Paulsen putere și curaj. Se așeză la pîndă, printre ghețuri, și în curînd avu norocul să vîneze un ren. Atunci se trezi în el dorința de a trăi și de a lupta. Din grămada de vechituri alese pieile cele mai bune, își făcu din așchii de lemn un fel de nasturi și astfel se îmbrăcă... Niciodată pînă atunci n-a avut prilejul nici măcar să vadă cum se jupoaie un animal. Dar nici primul om n-a știut la început! Tocmai cînd se apucă să facă această treabă, observă, deodată, o mașină neobișnuită. De unde să știe că în ea pot fi prieteni ruși? A fugit și s-a ascuns. Acum însă este fericit. E gata să conducă pe prietenii cei noi în Orașul Subteran. Nu, nu va greși drumul! Cu toate că atunci era într-o stare aproape inconștientă, își amintește totul: ieșirea din subterană se află într-o stîncă înaltă și ascuțită, deasupra fiordului. O altă stîncă la fel nu există prin apropiere, așa că nu se poate greși. Și nici nu e departe. Nu știe cît timp a umblat, dar nu s-a putut depărta prea mult!

Lev desfundă o sticlă de vin bun și umplu paharele.

— Pentru întîlnirea noastră fericită! spuse Lev ciocnind cu profesorul.

— Pentru reușită, răspunse Paulsen și bău paharul pînă la fund.

Lev trecu în cabina de comandă și după o jumătate de minut se arătă pe ecran „Degetul dracului", care se înălța mult deasupra fiordului.

ULTIMUL MIJLOC

Connolly strînse din dinți, se aplecă și apucă grenada. Dar se grăbi să o arunce înainte de a se ridica, iar grenada lovi cu zgomot muchia de sus a panoului de oțel. O clipă i se păru că grenada va trece totuși dincolo, dar căzu înapoi și înainte de a atinge pămîntul făcu explozie...

Însoțitorii lui Connolly se grăbiră să se lipească de perete. Erau însă prea mulți: numai unii scăpară doar cu spaima; schijele grenadei răniră cîțiva dintre ei, iar pe mitralior îl omorî.

Connolly zăcea peste corpurile celor uciși, și stăpînindu-și gemetele repeta într-una:

— Fiți calmi... Fiți calmi...

Explozia răsturnase mitraliera și fărîmase felinarul de mînă. Dacă răsculaților le-ar fi venit în minte să ia cu asalt postul de pază, nimeni nu i-ar fi împiedicat să ocupe galeria. Dar lucru

curios — grenada explodă și cu asta se termină totul. Numai beznă și liniște...

Recăpătîndu-și cunoștința și simțind dureri, răniții începură să se vaiete.

Connolly continua să mormăie :

— Fiți calmi... Fiți calmi...

Lunganul Stumpf, omul de încredere al comandantului — care executa sentințele sîngeroase ale șefului, nu pentru că era silit, ci din pură vocație — după ce se pipăi și constată că nu-i rănit, socoti că e de datoria lui să potolească panica. Scoase din buzunar o lanternă electrică, lumină mulțimea înnebunită și strigă :

— Dragul meu patron ! Ești rănit ?

— Da, și mi-e teamă că mortal ! îi răspunse Connolly. Picioarele au început să-mi înghețe, nu le mai simt de la genunchi în jos...

— *Lasă șefule, te facem noi bine ! N-ai grijă...*

Stumpf alese cîțiva oameni pentru apărarea poziției, altora le porunci să ridice morții, iar pe cei ușor răniți îi puse să-l transporte pe comandant. El susținea targa și căuta grijuliu să-l ferească pe patron de izbituri și de zdruncinături.

Lugubra procesiune, la lumina lanternelor de buzunar, se apropia de zona centrală. Aici însă trebuiră să se oprească, deoarece galeria era barată de un panou blindat, din spatele căruia șeful de post îi soma, amenințînd că trage. Nicicînd Stumpf, înjurîndu-l, îi spuse cine sînt, șeful de post nu se grăbi să-i lase să treacă.

— Nu pot, n-am dreptul... spunea el, desfăcîndu-și mîinile într-un gest de regret, iar în ochii lui mici și verzi juca un zîmbet batjocoritor. Și ce dacă-l duceți pe comandant ? Poate să fie și führerul ! Am ordin să trag în oricine vine de „acolo" ! Ne-am înțeles ? Și zi „mersi" că n-am tras pînă acum.

Schultz, un fost boxer, era rănit la mîna dreaptă. Dar pierzîndu-și răbdarea, ținti *falca neobrăzatului* și adunîndu-și ultimele puteri repezi pumnul sănătos în plin. Șeful de post căzu pe spate, iar Schultz se prăbuși peste el. Ceilalți se grăbiră să dea panoul la o parte și procesiunea își continuă drumul.

Din pricina durerii sau a zgomotului, ori poate dintr-o zdruncinătură, Connolly își recăpătă cunoștința. Cu greu privi în jur. Stumpf își dădu seama că starea comandantului nu-i de invidiat. Nările străvezii se strîngeau în ritmul respirației precipitate, iar ochii sticloși priveau pierdut ca ochii de biban congelat.

Din spate se auziră împușcături de pistoale automate. Connolly se trezi de-a binelea. Deodată ochii lui prinseră viață. Adunîndu-și restul puterilor se ridică puțin și șuieră printre dinți :

— La sala de mașini !

Stumpf făcu semn cu pistolul automat, și soldații care purtau targa cotiră spre sala de mașini.

Presimțind dezastrul, inginerul colonel Schmerzkopf încercă să-i oprească. Ațiindu-le calea, în ușa sălii de mașini, căuta să-l convingă pe Stumpf :

— Mai bine duceți-l la infirmerie, nu aici. Pierde sînge...

— Gura ! zbieră deodată Connolly. Duceți-mă înăuntru !

Stumpf îl îmbrînci fără jenă pe Schmerzkopf și paznicii îl duseră pe comandant în sala de mașini.

— Aici ! arătă Connolly poruncitor spre tabloul de distribuție. Culcați-mă pe masă... Așa ! Puteți pleca.

— Trimiteți doctorul ! porunci Schmerzkopf.

— N-am nevoie de nici un doctor ! interveni tăios rănitul. Tu, prietene, i se adresă el lui Stumpf, dă-mi microfonul mai aproape ca să pot vorbi... Așa... perfect... Fă-mi un pansament... să nu-mi pierd tot sîngele înainte de a-mi îndeplini datoria. Acum totul e în ordine... Ultimul mijloc... Ascultă Karl, să nu-ți fie frică ! Am să-ți dezvălui taina ieșirii secrete, și asta numai ție.

Connolly întinse mîna spre întrerupătorul roșu. Mîna mai putea să o miște... Înseamnă că totul e în ordine.

Stumpf începu să-i taie pantalonul plin de sînge. Rănile de pe picioarele comandantului erau înconjurate de pete negre — cheaguri de sînge.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, încerca Stumpf să-l încurajeze. În curînd veți alerga ca un mînz...

Ciudat era sentimentul care lega inimile acestor doi ticăloși. Connolly, încă de pe vremea cînd era Herr Oscar Kreitz, proprietarul unei fabrici de bere și ofițer SS, prinsese odată, în timp ce patrula pe una din străzile centrale ale Berlinului, un borfaș tînăr care prădase și omorîse o familie întreagă. L-au prins tocmai în momentul cînd, după ce aruncase pe fereastră două legături din lucrurile furate, cobora pe o frînghie.

După dispozițiile pe care le avea, Oscar Kreitz ar fi trebuit să-l împuște pe loc. Dar în acel moment s-a trezit în Kreitz afecțiunea părintească : avea și el un fiu, aproape de aceeași vîrstă ; pe acest fiu, guvernul social-democrat, cît era el de putred, îl trimisese într-un lagăr de concentrare, tot pentru o ispravă asemănătoare. Cînd fasciștii au venit la putere, Oscar Kreitz a cutreierat toate locurile unde ar fi putut să-l găsească pe fiul lui, dar nu i-a dat de urmă.

De ce să-l omoare pe bietul băiat ? Nu ! Mai bine... și Oscar Kreitz s-a hotărît să se ocupe el de soarta lui Karl Stumpf...

Șeful patrulei, ofițerul SS, a inscenat o împușcare, și i-a dat drumul banditului, după ce acesta a făgăduit „pe cuvînt de onoare" că încă în aceeași noapte se va prezenta în fața salvatorului său. Karl Stumpf s-a ținut de cuvînt și de atunci ei nu s-au mai despărțit niciodată. Oscar Kreitz avea acum un paznic personal credincios și un călău gratuit, iar Karl Stumpf — un „ersatz" de părinte.

Și iată că acum (și încă în ce împrejurări !) le era dat să se despartă... Connolly auzi cum Karl Stumpf își sufla nasul plîngînd în dosul tabloului de distribuție, și un val de bucurie trecu peste durerea aspră și tulbure care-l cuprinsese : așa dar există totuși măcar o ființă în lume care îi plînge moartea...

Zgomotele de afară erau din ce în ce mai alarmante. Dar numai pentru Schmerzkopf, care, paralizat de spaimă, nici nu știu cînd lunecă sub masă. Connolly, în schimb, asculta liniștit larma iscată. Nu mai încăpea îndoială că răsculații au pătruns în orizontul administrativ... Iată... încercuiesc sala de mașini. Perfect !

Prima mișcare: o învîrtitură a întrerupătorului, și ușa de oțel se zăvorî automat, grație curentului electric.

A doua mișcare: microfonul. Connolly începu să vorbească și cu fiecare cuvînt vocea lui răsuna mai puternic:

— Atențiune! Vorbește comandantul Orașului Subteran! Mîna mea se găsește pe întrerupătorul roșu. Asta înseamnă că la cea mai mică mișcare a mea zbor în iad o dată cu voi! Viața mea nu mai valorează mult... nu mai am de trăit mai mult de o oră. Voi însă îmi veți ține de urît pe lumea cealaltă. Așa că vă dau răgaz cincisprezece minute! Numai cincisprezece minute! Dacă în acest interval nu mi-i predați pe instigatori și nu depuneți armele, vă așteaptă moartea! Și vă previn: încercarea de a pătrunde aici cu forța nu va face decît să vă grăbească sfîrșitul! Mîna mea se află pe întrerupătorul roșu!

Cilindrul de oțel al sălii mașinilor începu să răsune de lovituri grele.

— Vă previn pentru ultima oară: moartea vă așteaptă! repetă Connolly.

Se făcu liniște. Numai oțelul continua să vibreze sonor. Sfîrșit, plutind între viață și moarte, Connolly mai încercă un nebănuit sentiment de plăcere, propriu animalului de pradă: ca și înainte, el e stăpîn pe viața atîtor mii de oameni!

Connolly îl chemă din ochi pe Stumpf. Acesta se apropie și se aplecă să-l asculte.

— Sînt aici, vă ascult, Herr Kreitz!

— Karl, ieșirea secretă e în galeria principală, la stînga puțului central, și duce într-o peșteră din stînca „Degetul dracului"... Cum treci de rampă, e o sculptură în perete: un atlet roman... În dosul sculpturii e o ușă... Apasă pe sfîrcul stîng al pieptului... și calcă-l pe piciorul stîng... ușa o să se deschidă... Nu mai pierde timpul, grăbește-te!... Și caută să ajungi la țărm. Acolo ai să găsești avionul domnului Blackpig.... Cred că a și venit...

Connolly închise pentru o clipă ochii. Nările străvezii încetară să se mai strîngă. Stumpf se uită la el și șopti...

— A murit!...

Comandantul însă trase deodată adînc aer în piept și începu din nou să vorbească:

— ... Spune-i „companionului" meu drag... că-mi pare rău că nu facem drumul ăsta împreună... Nu, nu-i spune... glumesc. Și-acum, prietene, fugi cît mai repede din Orașul Subteran. Ieși prin ușița numărul șapte și rupe-ți hainele de pe tine, mînjește-te cu păcură, ca răsculații să te ia drept unul de-ai lor... Adio, Karl!

Și-i strînse mîna discipolului său.

PLECAREA DIN ORAȘUL SUBTERAN

Printr-un colosal efort și ajutat de comandanții grupelor, Ras izbuti să restabilească liniștea. El își dădu seama că vorbele auzite la megafon nu sînt o simplă amenințare. Peste cincisprezece minute Orașul Subteran va sări în aer sau se va prăbuși în infern. În acest sfert de oră trebuia neapărat găsită o

soluție. Încercarea de a pune stăpînire pe sala mașinilor n-ar face decît să grăbească deznodămîntul. După spusele paznicilor luați prizonieri, comandantul Orașului Subteran e grav rănit. Deci nimic nu i-ar veni mai ușor afurisitului, în momentul cînd își va da seama că trebuie să moară, decît să apese pe întrerupător !...

Connolly își pierduse pentru o clipă cunoștința, dar acum se simțea mai bine. Pansamentul făcut de Stumpf îi oprise hemoragia.

Dar cine scîncește oare așa de sîcîitor acolo sub masă ? A, bătrînul Schmerzkopf !

— Ei, bătrîne, ce zici ? Ne-a sosit ceasul din urmă ? Dar cel puțin mergem cu mare alai... Cred că nici führerul n-a avut atîta pompă !... Ce-i cu tine, Schmerzkopf ? Stai în genunchi, stimate inginer-colonel ? Unde-i Karl ?

Schmerzkopf se ridică și începu să bîiguie :

— Nu știu. A plecat. Doar dumneata i-ai spus de gangul subteran. O fi scăpat. Eu am vrut să fug după el, dar, cînd să ies, era să pună mîna pe mine. Abia am avut timp să închid ușa secretă. Sînt mulți... Au înconjurat sala de mașini... și caută firele electrice...

Connolly începu să rîdă, iar rîsul lui semăna cu scrîșnetul ascuțit al unei pile.

— Idioții ! Dispozitiv cu fire ?! Să le caute mult și bine ! Și dumneata, Herr Schmerzkopf... îți-aduci aminte cînd ai venit ?... Cît ești de inginer și tot te-ai mirat cum primim aici curentul... fără fire. Ha-ha... Connolly duse mîna cu ceasul la ochi. Da, mai au nouă minute și jumătate.

Cu un gest îi făcu semn lui Schmerzkopf să se dea la o parte și începu din nou să vorbească în microfon :

— Ei, voi, creaturi infecte ! Mai aveți nouă minute și jumătate. Gîndiți-vă bine ce faceți. Altfel nimic pe lume nu vă scapă de moarte. Am să vă număr minutele ! Așa că... Nouă minute !

Se aștepta să audă urlete, dar dincolo de pereții sălii de mașini stăruia o liniște neobișnuită.

— ...Opt minute ! anunță Connolly. Țin mîna pe întrerupător.

Cineva bătu încet în ușă. De afară se auzi o voce plină de demnitate :

— Vă vorbește comandantul răsculaților, rusul pe care dumneavoastră l-ați însemnat cu numărul patru mii trei sute șaizecișinouă. Vă propun să vă predați.

— Ce face ?! Eu să mă predau ? începu să rîdă Connolly. Las'că vă arăt eu vouă... Șapte minute...

Se aștepta la un răspuns indignat, la o nouă încercare de a forța ușile sălii de mașini, dar afară era liniște.

— Vă implor ! începu să strige Schmerzkopf, tremurînd ca varga. Vă implor, începeți tratativele.

Connolly părea că nici nu l-a auzit. Cu mîna pe întrerupător și cu privirea sticloasă ațintită asupra ceasului cronometru, urmărea drumul circular al secundarului.

— ...Șase minute...

— Dar asta-i nebunie ! Schmerzkopf se foia îngrozit. S-ar fi năpustit asupra comandantului, dar nu îndrăznea. E o nebunie ! Nu vreau să mor ! Vreau să trăiesc !... Să trăiesc ! !

— Ba ai să mori ! Ai să crăpi și tu o dată cu mine și cu

toți nespălații ăștia! îi zvîrli Connolly cu răutate în față. Ai să mori și n-o să mai rămînă nimic din tine... Nimic, auzi tu? Nici numele n-o să ți se mai pomenească... Cinci minute...

Dincolo de perete domnea aceeași liniște. Connolly anunță patru minute... trei... două... un minut...

Apăsă pe întrerupătorul roșu.

Și din clipa aceea, Orașul Subteran încetă să mai existe.

...Răsculații se îndepărtaseră îndeajuns de „Degetul dracului", cînd de sub pămînt se auzi bubuitul surd al exploziei.

Evacuarea din subterană a început din momentul cînd megafoanele anunțau peste tot: „nouă minute". Uimitor cît de organizat părăseau oamenii închisoarea lor subterană! Ani de-a rîndul încercaseră călăii să le extirpe orice sentiment de demnitate omenească, silindu-i să-și uite și numele, și iată că, în acel moment hotărîtor, întemnițații se comportară ca niște adevărați oameni; își cedau rîndul unii altora, și fiecare considera o onoare să-i ducă pe răniți... Nici pe paznicii din Orașul Subteran sortit pieirii n-au uitat să-i scoată.

Ocnașii de pînă mai adineauri știau că-i datorează ofițerului sovietic și libertatea, și viața. El le-a păstrat trează ultima licărire de cuget. În ultimul moment, cînd nimeni nu mai spera să scape, Raș cu o singură împușcătură a hotărît soarta prizonierilor: Stumpf s-a prăbușit la picioarele statuii sculptate în beton, în fața ușii abia deschise. Mii de oameni au trecut prin fața lui spre libertate, spre soare, spre viață.

În sfîrșit se prăbuși și „Degetul dracului" în prăpastia fără fund deschisă în locul cupolei de gheață. Orașul Subteran — ultima rămășiță a „celui de-al treilea Reich" — intrase în neant.

Soarele! Oamenii rîdeau și plîngeau întinzîndu-și mîinile spre el. Dar acest soare abia dădea o fărîmă de căldură, iar gheața ardea picioarele lor, aproape desculțe.

Prizonierii nu-și dădeau încă seama cît de desperată continua să fie situația lor.

Raș mergea tăcut. Înțelegea că, dacă nu vor căpăta ajutor, îi aștepta moartea în acest pustiu de gheață.

Deodată Raș văzu — ori i s-o fi părut? — că din soare se desprinse un strop de lumină, care porni să coboare vertiginos spre pămînt, spre ei. Nu, nu se înșelase. Stropul de soare se făcea tot mai mare, se apropia, și deodată se putu distinge conturul unei mașini miraculoase. Iar deasupra ei... fîlfîia drapelul roșu.

Întinsurile de gheață, care niciodată pînă atunci nu văzuseră o mulțime atît de mare de oameni, răsunară de aclamații puternice și strigăte de bucurie, înălțate din mii de piepturi în zeci de limbi diferite:

— Trăiască U.R.S.S.!

— Ura! Trăiască sovietele!

Răsculații îl luară pe comandantul lor pe umeri și porniră în întîmpinarea mașinii.

Era un aparat de zbor de o construcție necunoscută. Soarele îl învăluia cu o strălucire aurie...

Mașina coborî lin pe gheață și se apropie. Miile de oameni jerpeliți, bărboși și pletoși — care ar fi putut inspira teama dacă

în ochi nu le-ar fi licărit atîta bucurie — o înconjurară din toate părțile.

Cel dintîi coborî din mașină un tînăr voinic, cu pielea feței neagră. Raș nu-l recunoscu decît în clipa cînd Harry alergă spre el și-l strînse la piept.

În urma lui Harry, în ușa „Svietoliotului" ieși un om mărunt și palid, îmbrăcat într-un combinezon de blană. Era Paulsen. Înainte de a coborî, el se uită lung spre locul unde pînă nu de mult se înălța o stîncă singuratică. Acum acolo nu mai era decît o prăpastie. El clătină din cap și spuse:

— S-a sfîrșit cu Orașul Subteran... S-a sfîrșit...

Văzîndu-l pe Raș, Paulsen se apropie de el, liniștit, de parcă s-ar fi despărțit acum o oră.

— Bună ziua, tovarășe!

— Bună ziua, profesore! Sînt fericit că vă văd... Credeam că... v-au ucis.

— M-au salvat concetățenii dumitale... Ce fericit ești! Ai o asemenea patrie, cu astfel de oameni! Iar eu... Nu știu ce mă așteaptă acasă, nu știu...

Raș însă nu-l mai auzea. Privea spre cei care se apropiau de el, în urma lui Paulsen, și își duse mîna la inimă. Totul începu să se învîrtească în fața ochilor. Se clătină și simți că mîinile puternice ale cuiva îl sprijină.

— Lev... Ustin... abia șoptiră buzele lui lipsite de sînge. Voi?... Voi sînteți?...

Avu impresia că a trecut foarte mult timp pînă ajunse la el strigătul plin de emoție și de fericire:

— Tată!

„CIVILIZAȚIA DIN VEST"

Abia ațipise generalul Grobz, comandantul bazelor arctice ale forțelor armate ale Moniei, cînd aghiotantul lui intră și-l trezi din somn. Generalul era chemat la stația de radio. Luîndu-și o blană peste pijama, generalul se îndreptă spre centrala transmisiunilor, unde radiotelegrafistul îl aștepta cu nerăbdare. Generalul era prost dispus și mahmur. După cheful de aseară, îl durea groaznic capul.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el morocănos.

— Domnule general, sînteți chemat de șeful expediției sovietice...

— Care expediție sovietică? nu înțelese Grobz. Care șef?

— Probabil același care ne-a anunțat despre cei nouăsprezece cetățeni ai noștri, Solnțev, mi se pare...

— Și trebuie să mă deranjați din somn pentru asta? Solnțev, Solnțev... Hm..., generalul își frecă fruntea, dar nu-și aminti nimic. Bine, transmite-i că generalul Grobz este la aparat.

— Am înțeles, domnule general... Da, Solnțev îl cheamă. Iată răspunsul lui: „La aparat șeful expediției sovietice, candidatul în științe tehnice, Solnțev".

— Hm, mormăi generalul dîndu-și alent jos, cu degetul mic, scrumul de pe țigară. Și ce vrea?

— Comunică următoarele: „Acum un ceas s-au eliberat din

Orașul Subteran 8.316 prizonieri de război. Între ei se găsesc 714 soldați și 62 de ofițeri din armata dumneavoastră. Orașul Subteran a fost aruncat în aer de către comandantul ocnei... Oamenii sînt goi, desculți și stau pe gheață. Dimineața vor sosi ajutoare din U.R.S.S. Rog să trimiteți avioane să-i ia pe concetățenii dumneavoastră și, dacă aveți posibilitatea, trimiteți haine calde, medicamente și provizii".

— Cu-um? începu să strige generalul. Orașul Subteran a fost aruncat în aer? De către comandant?! Cum a îndrăznit porcul ăla de neamț... Nu, nu, răspunse el mutei întrebări a radiotelegrafistului. Cum o să le transmiți asta! Comunică acestui Solnțev: „Comandamentul forțelor armate moniene din Arctica nu știe nimic despre Orașul Subteran. Comandamentul roagă să-i comunicați de către cine, cînd, cu ce număr și cu a cui semnătură vi s-a eliberat permisul de zbor și de aterizare în acest sector al Arcticei și exprimă sincere regrete că pînă în prezent nu a primit încă vizita expediției sovietice. Rugăm de asemenea să precizați despre ce fel de prizonieri de război este vorba"... Ai transmis?

— Da, am transmis...

Răspunsul suna astfel: „Aduc la cunoștință generalului Grobz că mă aflu pe o insulă descoperită de un navigator rus și neînsemnată încă pe nici o hartă. Zborul l-am întreprins cu permisiunea guvernului țării căreia îi aparține acest sector al Arcticei. Consider ca o plăcută obligație să prezint curînd personal omagiile mele domnului general Grobz".

— Obraznicul! Nu, nu, nu-i transmite asta. Comunică: „Dacă dumneavoastră afirmați că dimineața vor sosi ajutoare din U.R.S.S., înseamnă că așa-zișii prizonieri de război au fost eliberați mai demult, altfel ajutoarele n-ar fi putut să sosească atît de repede. De ce atunci abia astăzi mi-aduceți la cunoștință cele petrecute?"... Ce a răspuns?

— Răspunde că prizonierii nu au fost eliberați, ci s-au eliberat singuri acum o oră.

— Pe cine crede el că duce?! Transmite: „Generalul nu crede în minuni". Așa! Și adaugă: „Peste trei ore va sosi la fața locului un reprezentant al comandamentului".

Generalul părăsi cabina și mai prost dispus. Rușii au aflat deci despre existența insulei lui Robinson Polar. Iar Orașul Subteran nu mai există... Hm! Pentru o asemenea treabă, generalul Grobz nu va fi mîngîiat...

Ajuns în odaia lui, își dădu seama că făcuse o greșeală și se repezi la telefon.

— Alo! Cabina de radio!... Radiotelegrafistul de serviciu!... Am uitat să întrebăm coordonatele... Altfel, dacă cumva... Ține minte, oricine întreabă, transmite: noi nu cunoaștem nimic despre această insulă.

Afurisit serviciu! Dracu l-a pus să accepte acest post în Arctica?! Acum, adio carieră...

În sfîrșit, radiotelegrafistul comunică unde se află rușii. Generalul dădu ordin să plece acolo un avion cu reacție, și se culcă din nou.

...Eliberații, printre care și cetățenii „marii țări a civilizației moniene", ca să se mai încălzească, în așteptarea avioane-

lor, cîntau și dansau... Erau flămînzi, mulți dintre ei abia se țineau pe picioare. Toți însă erau îmbătați de bucuria libertății și de fericirea întoarcerii în patrie.

Din depărtare se auzi un vuiet abia perceptibil. În curînd vuietul crescu și iată că la orizont străluci un punct argintiu. Două dîre de ceață albă rămîneau în urma avionului care se apropia. Cîteva minute mai tîrziu, acesta ateriză pe gheața marină și cîrmi spre mal. Prizonierii, îmbrăcați în zdrențe, alergară spre avion. Mai mulți soldați coborîră, însă, și se aliniară cu armele în mîini.

— Stați! strigă un ofițer înalt și uscățiv.

Eliberații se opriră nedumeriți — nimeni nu îndrăznea să se apropie.

În loc de salut, cinci soldați bine hrăniți îndreptau armele spre ei. Nu le-ar fi fost greu să-i nimicească. Dar erau soldați monieni, cum fuseseră și ei odată...

În sfîrșit, ofițerul uscățiv comandă:

— Să rămînă aici numai cetățenii Moniei! Ceilalți, dați-vă mai înapoi. Așa. Acum voi... Cei care împărtășesc programul comunist, să treacă la dreapta! Cine nu împărtășește acest program să rămînă pe loc...

Oamenii descurajați nu făcură nici o mișcare. Îi priveau în tăcere pe concetățenii lor. Dar iată că cineva strigă:

— Vrem acasă! Duceți-ne la familiile noastre! Avem nevoie de odihnă! Ne trebuie case, haine și mîncare. De program vom vorbi acasă!

— Așa e! strigară și ceilalți. Duceți-ne acasă! Am suferit destul!

— M-am lămurit, răspunse cu răutate ofițerul. Am să-i raportez generalului.

El făcu un semn, și soldații, dîndu-se înapoi fără să lase jos automatele, intrară în cabină. Avionul își luă zborul și curînd dispăru la orizont...

Generalul se tot zvîrcolea în pat aprinzîndu-și mereu țigara ce se stingea și blestemîndu-și soarta. Patru lovituri prelungi ale ceasului mare de perete îi amintiră că ar fi timpul ca avionul să se întoarcă.

Generalul ridică receptorul:

— A sosit maiorul Renkin?

— Chiar în acest moment, domnule general!

— Transmiteți-i că-l aștept.

Curînd, maiorul, lung și deșirat ca o prăjină, intră în birou. Generalul îi arătă un fotoliu și-i întinse cutia cu țigări. Fumul aromat al foilor cultivate de robii unei colonii moniene urcă spre tavanul confortabilului cottage monian, instalat pe ghețurile Arcticei.

— Ei, ce-ai văzut?

— Mai nimic, domnule general! După cum știți, rușilor nu le place să arate...

— Am înțeles... Dar Orașul Subteran?

— Se pare că nu mai există.

— Amănunte!

— O! Parcă m-au lăsat să m-apropii!... Nici n-am aterizat bine, și s-au și repezit spre noi o mulțime de zdrențăroși. Au

blocat avionul, încît n-am putut să fac nici o mişcare! A trebuit să recurg la autoritatea armelor ca să-i ţin la distanţă...

— Cum păreau... aşa, ca oameni?

— Ziceau că-s cetăţeni ai Moniei. Dar sînt mai suspecţi decît aceia care umblă în timpul crizei cu familiile lor pe drumuri...

— Ai stat de vorbă cu ei?

— Am încercat... Dar parcă poţi să te înţelegi cu turma?

— Just, rosti generalul cu un aer de profundă gîndire. Cu mulţimile nu poţi vorbi decît numai într-un singur fel...

— După părerea mea, continuă maiorul, chiar dacă ăştia au fost vreodată monieni, azi sînt departe de imaginea pe care ne-o facem despre tipul unui cetăţean adevărat. Sînt nişte sălbatici care zbiară cît îi ţine gura.

— Şi ce zbierau? întrebă curios generalul.

— Vrem acasă! Duceţi-ne la familiile noastre! Mîncare! Adăpost!

— Ai procedat foarte bine, domnule maior! Îţi mulţumesc. Du-te şi te odihneşte... Dar spune-mi, te rog, pe Solnţev ăla l-ai văzut?

— Nu, n-am avut ocazia.

— Perfect. Nu te mai reţin.

Maiorul se duse să se culce, dar generalul nu mai închise ochii toată noaptea. Îl chemă pe aghiotant şi începu să dicteze un raport secret la Iverton.

„...Completare la raportul nr. 027, cu privire la apariţia în regiunea bazelor noastre a unor maşini zburătoare de naţionalitate necunoscută, care posedă proprietatea de a deveni invizibile, raportez: apartenenţa naţională a maşinilor a fost stabilită. Ele aparţin U.R.S.S. În ce priveşte situaţia din mine, raportez că, în urma răscoalei persoanelor strămutate ce se aflau acolo, lucrările au fost întrerupte, iar minele aruncate în aer şi inundate. N-am putut încă stabili cauzele răscoalei. Lucrătorii sînt agitaţi. Un carecare Solnţev, care se dă drept şef al unei expediţii ştiinţifice sovietice, ne roagă în mod insistent să preluăm un număr de vreo opt sute de strămutaţi, care ar fi, chipurile, cetăţeni ai ţării noastre. Afirmaţia s-a dovedit extrem de îndoielnică. Nu e confirmată de nici un fel de documente şi se bazează numai pe declaraţiile verbale ale strămutaţilor. Purtarea mai sus menţionatelor persoane strămutate dovedeşte că au fost influenţaţi de propaganda bolşevicilor ruşi. Consider că admiterea unor asemenea elemente în ţara noastră este indezirabilă. Rog trimiteţi instrucţiuni imediate. General Grobz".

În jurul orei cinci dimineaţa, acest raport — bineînţeles cifrat — a fost predat staţiei de radio.

Generalul socotea că va primi răspunsul cam pe la ora douăsprezece, dar răspunsul — tot cifrat — îl primi în mai puţin de o oră.

„Situaţia complicată. Cetăţenii Moniei trebuie neapărat aduşi din Arctica, pentru a nu da un atu în plus partidelor opoziţiei. Organizaţi transportul secret al monienilor — cu piloţi verificaţi — în Cardia, oraşul Clyde. Guvernul Cardiei va păstra taina. Contăm pe operativitatea dumneavoastră. De executare rugăm să raportaţi în jurul orei şaptesprezece".

Pe general îl treceau sloiuri de gheață pe spinare. Mult timp a dat nedumerit din umeri, apoi își prepară o porție dublă din coctailul lui preferat, bău și apoi se îndreptă spre stația de radio.

Cînd Solnțev răspunse la apel, generalul porunci să i se transmită că acceptă să preia persoanele care pretind că sînt supuși monieni și că primele avioane pentru preluarea lor vor sosi peste două ore. Solnțev preciză că această chestiune nu-l privește, fiind o persoană străină care. după ce a dat întîmplător ajutor celor eliberați, a anunțat și baza moniană despre situația acestora. Acum însă, după cum i se pare, chiar eliberații monieni ar renunța la serviciile administrației militare moniene, întrucît prima lor întîlnire i-a jignit foarte mult... În orice caz, s-au și adresat prin radio organizațiilor sociale mondiale și așteaptă ajutor din partea acestora...

Bereta de pe capul generalului se săltă. Scandal în lumea întreagă!... Sfîrșitul inevitabil al carierei lui strălucite! Desigur că va fi complet înlăturat, și pe bună dreptate! Cine-i prost să țină în casă un cotoi care nu mai prinde șoareci?

În drum spre casă, generalul se gîndi că încă nu-i totul pierdut: în această afacere el are doar un aliat foarte puternic — „Societatea pentru explorări îndepărtate". Aceasta este interesată să împiedice publicitatea și scandalul... Și „Explorările îndepărtate" sînt o forță!

Iată de ce, în zarva acelei dimineți, bătrînul și înțeleptul marabu, Charlie Hustings, fu deranjat atît de devreme de secretarul lui. După ce mult timp nu se lăsă trezit, apărîndu-se cu scufia lui de puf, în cele din urmă se ridică în capul oaselor și începu să strige:

— Ei, drăcia dracului! Ce? Cum? Unde arde?

— Nu arde nicăieri! Avem însă vești importante din Arctica, îl lămuri secretarul.

— Zău? Te pomenești că l-au găsit pe Johnny?!

— Mai rău!

— Ce înseamnă mai rău? Cine ți-a spus că eu nu doresc să se întoarcă Johnny?

Fără să-i mai spună nimic, secretarul îi întinse telegrama generalului.

— Iarăși diavolii ăștia roșii! exclamă furios Charlie. Pregătiți avionul!

Dar, stăpînindu-se repede, îi spuse secretarului:

— Cheamă reporterii! Să le dăm și lor un ciolan de ros.

Cincisprezece minute mai tîrziu, în biroul lui Hustings avu loc o importantă conferință de presă, iar după douăzecișinouă de minute, pe mesele șefilor secțiilor de informație ale tuturor celor mai mari ziare moniene se aflau scrise, gata să meargă la tipar, articole despre uneltirile rușilor din Arctica.

DIN TOATE PĂRȚILE SOSESC AVIOANE

Cîtva timp tatăl și fiul se priviră în tăcere. Lev ținea în mînă palma bătătorită a tatălui său, iar în amintirea lui se trezea o senzație de căldură și tandrețe, la fel de proaspătă ca în timpul copilăriei. Nici unul, nici celălalt nu simțeau nevoie

şi nici nu doreau să vorbească. Fericirea lor era deplină şi fără cuvinte. Oare există cuvinte care să exprime ceea ce simţeau aceşti oameni? Tatăl îşi regăsea patria, îşi regăsea fiul şi libertatea; fiul şi-l recăpăta pe iubitul şi iubitorul său tată, omul cel mai drag şi mai apropiat, prietenul cel mai cinstit şi mai devotat.

Ceilalţi îi lăsară singuri în cabina „Svietoliotului". Amîndoi şedeau, ţinîndu-se de mînă, şi se priveau în ochi. În sfîrşit, tatăl se ridică.

— Cum te-ai comportat în război?

Leonid Ivanovici ştia prea bine că fiul său nu putea să se comporte rău în război, dar voia să audă din gura lui acest lucru.

Fără să spuie un cuvînt, Lev îşi descheie la piept combinezonul de blană. Dedesubt străluceau decoraţiile căpătate.

Leonid Ivanovici dădu mulţumit din cap şi zîmbi plin de mîndrie.

— Cu ce te ocupi?

Lev îşi plimbă privirea în jurul cabinei „Svietoliotului".

— Văd, maşina asta nu pare să fie ceva de rînd...

— Da, pînă în prezent e cel mai perfecţionat mijloc de transport.

Lev începu să-i explice multiplele calităţi ale „Svietoliotului".

Leonid Ivanovici îl ascultă cu mult interes şi la urmă îi strînse mîna:

— Îţi mulţumesc.

— Ţie îţi mulţumesc, tată, îi răspunse mişcat Lev. Toate succesele mele partidului şi ţie vi le datoresc.

Din nou tăcură copleşiţi de amintiri.

Deodată Lev spuse:

— Aici vor avea loc evenimente... am putea spune de importanţă mondială, iar tu eşti în halul ăsta! Vino aici, mai aproape, lîngă fereastră. Ne vom ocupa îndată de toaleta ta.

Lev scoase un brici.

...Mai tîrziu, cînd Nadea intră în cabină rămase surprinsă: găsi înăuntru un străin. Iar omul acela înalt şi slab, cu faţa energică şi obosită, îi întindea mîinile. Nadea îşi dădu imediat seama că n-are cine să fie decît Leonid Ivanovici! Numai că se bărbierise şi îşi schimbase hainele.

— Nu te mai cunoşteam, Leonid Ivanovici! Nadea îi strînse mîna şi deodată îl îmbrăţişă cu drag pe socrul ei.

Afară se auzea zarvă mare. Nadea îşi aduse aminte că venise după o treabă.

—Liova, am început să mutăm oamenii pe malul de nisip. Acolo cel puţin creşte muşchiul şi n-o să le îngheţe picioarele aşa tare... Am găsit buşteni aduşi de curenţi. Acum aprindem şi focuri...

— Cum se descurcă noul comandant? întrebă Lev.

— A, Harry e un băiat straşnic! Ştii ce i-a dat prin minte? Nu ştiu dacă ai să fii de acord... A poruncit să li se ia paznicilor încălţămintea şi să fie distribuită celor cu picioarele degerate...

— De fapt, măsura ar fi destul de justă, ridică Lev din

umeri cu îndoială, dar... Să spun drept, nici eu nu mai știu ce-i just sau nu în asemenea condiții... Spune-i lui Harry să sape cîteva bordeie..., să-i pună pe paznici la treabă... și să le încălzească bine cu pietre înroșite pe foc... Înțelegi Nadea? Iar în bordeie să-i plaseze pe cei debili și pe răniți. Apropo, cum merge munca sanitară?

— Profesorul Paulsen face tot ce poate. A organizat o echipă sanitară, dă asistență în cazurile grave... Dar nu are medicamente, nici alimente și nici îmbrăcăminte caldă...

— Să nu-și piardă curajul, zise Lev. În curind va avea de toate.

Solnțev ridică mașina în aer, ca să se mute mai aproape de noua tabără.

N-apucă „Svietoliot II" să aterizeze, că și apăru din nori „Svietoliot III", care ateriză alături. Lev și inginerul Fiodorov ieșiră aproape în același timp din cabinele lor și se repeziră unul spre celălalt. Fiodorov salută cu mîna la cascheta de blană și începu să raporteze:

— Tovarășe șef al expediției! Am adus cît am putut lua în mașină medicamente, îmbrăcăminte caldă, concentrate alimentare și tutun. O dată cu mine au sosit un medic și cinci infirmiere.

Începu înregistrarea prealabilă a eliberaților. Printre ei se aflau și cîțiva marinari de pe vaporul australian „Stiven Pike", scufundat piraterește de „Maiusail". Aceștia povestiră că, în camera lor, erau și alții, mai mult de o sută, de pe alte vase, dar, refuzînd să muncească, au fost duși de acolo și nu mai știu nimic despre ei.

Leonid Solnțev conduse oamenii la strînsul buștenilor. Toți simțiră deodată dorința să muncească. Prizonierii de pînă mai adineauri, puși la muncă grea, silnică, atîția ani în ocna subterană, simțeau acum o adîncă satisfacție să muncească liber pentru ei, pentru tovarășii lor neajutorați. Își disputau fiecare topor, fiecare tîrnăcop. Buștenii enormi acoperiți de gheață, aduși aici de curenții mării poate de sute de ani, se transformară curind în țăndări. Pe mal fură aprinse focuri...

Cîteva ore mai tîrziu, cerul se umplu de un vuiet grozav. Deasupra mulțimii, în grupuri de cîte patru, roiau zeci de avioane cu stele roșii pe aripi. Eliberații ridicară brațele către ele, țopăind de bucurie. Din tumultul aclamațiilor se desprindeau glasuri de mulțumire:

— Trăiască Țara sovietelor! Slavă Rusiei!

Părea că și gheața seculară, și stîncile sobre iau parte la acest spontan imn de slavă și recunoștință, înălțat din mii de piepturi.

Lev Solnțev și Fiodorov intrară în legătură prin radio cu comandantul flotilei și începură să curețe cu ajutorul celor două „Svietolioturi" un aerodrom. Piloții avioanelor care se roteau deasupra lagărului, așteptînd semnalul de aterizare, priveau cum două baloane pe schiuri alergau în toate direcțiile pe gheața marină. Grupuri de oameni pletoși dădeau voioși înlături blocurile de gheață tăiate de aparatele celor două „Svietolioturi".

Un sfert de oră mai tîrziu, spre mirarea și bucuria colo-

nelului comandant al flotilei aeriene, aerodromul era gata, și patruzeci de avioane de transport aterizară în apropierea coastei.

Eliberații se repeziră la avioane. Piloții fură purtați pe brațe și săltați în aer, iar acest lucru ar mai fi durat mult timp dacă un nou eveniment n-ar fi atras atenția generală: un al patruzecișiunulea avion bimotor apăru din nori. Pe aripile lui se distingeau semnele distinctive ale aviației moniene. Mulțimea îl înconjură înainte de a fi avut timp să se oprească pe gheață.

Din avion coborîră doi oameni foarte bine și călduros îmbrăcați. Ei rămaseră pe loc, așteptînd probabil să fie salutați și întrebați. Eliberații, însă, le aruncau priviri bănuitoare.

Harry tocmai se apropia.

— Alo, băiete, i se adresă unul din noii sosiți. Dumneata, pe cît se pare, ești monian... Cum te simți pe-aici, printre ghețuri?

— Mă simt foarte bine, le răspunse Harry pe același ton. Ce vești ne aduceți?

— Noi sîntem reprezentanții organizațiilor sociale moniene. Am fost încunoștințați despre nenorocirea voastră și... iată-ne. După cum vedeți, organizațiile noastre sociale, pătrunse de spirit democratic, nu s-au lăsat prea mult așteptate. Vreau să stau de vorbă cu monienii. Sînt președintele „Societății pentru ajutorarea în timp de pace a veteranilor de război".

— Poftiți, îi arătă Harry spre tabără. Sînteți cam de mult așteptați.

— Prieteni și frați! se adresă patetic către mulțime Charlie Hustings. Printre voi se găsesc cetățeni de-ai noștri. Lor mă adresez în primul rînd, aducîndu-le un salut din partea democrației noastre. Permiteți-mi să vă salut și pe dumneavoastră, dragi prieteni din alte țări, și să vă felicit cu prilejul eliberării din captivitate. Marea putere din est ne-a luat-o înainte și de data asta dîndu-vă primele ajutoare. Niciodată nu ne-ar fi trecut prin minte că aici, între ghețurile veșnice ale Arcticei, se chinuiesc concetățeni și prieteni de-ai noștri. Numai oamenii Uniunii Sovietice, care sînt capabili, cum se zice, să vadă și prin pămînt, au putut să descopere locul ocnei voastre. Dar fără să vrei se naște întrebarea: de ce oare au făcut această descoperire atît de tîrziu — atîția ani după război? Cine avea interes să facă această descoperire?... De altfel, să nu punem astăzi întrebări de prisos. Îi rugăm pe ruși să primească mulțumirile noastre moniene...

Cu aceste cuvinte, Hustings își scoase căciula și o flutură în direcția „Svietoliotturilor".

— O face pe deșteptul, zise Ribnikov. Cam miroase a provocare.

Împreună cu Irinin, el își croia drum ca să se apropie de orator. Observîndu-i, Hustings adăugă:

— Iată-i pe mărinimoșii cetățeni ruși! Noi vă mulțumim, vouă viteji nobili, în numele civilizației!

— Mulțumim pentru acest salut, îi răspunse Ribnikov. Eu nu sînt împuternicit să vorbesc în numele comandantului expediției și cu atît mai puțin în numele guvernului sovietic. Dar

pentru că ați pus totuși cîteva întrebări, cum le-ați spus, de prisos, am să vă răspund că oamenii sovietici își îndeplinesc întotdeauna datoria... Noi ne aflăm în Arctica cu un scop științific — încercăm o mașină de tip nou — și din întîmplare am întîlnit aici mii de oameni într-o situație desperată. După cum am aflat, tocmai scăpaseră de sub pămînt, goi și desculți. Cu siguranță că ar fi înghețat cu toții pe această insulă necunoscută. Cum era să nu-i ajutăm?

Ribnikov căuta să exprime toate astea în limba engleză, dar ieși un discurs atît de greu de înțeles, încît a fost nevoie ca Irinin să-l mai repete o dată.

Cu un gest teatral, Charlie Hustings duse mîna la inimă.

— Mulțumirile noastre cele mai mari și un salut pînă la pămînt, după obiceiul rusesc.

— Lăsați, nu merită, bombăni Ribnikov. Noi nu ne-am făcut decît datoria. Ce mai atîtea discuții!

Între timp, monienii îi înconjurară pe cei doi „activiști sociali", formînd un zid de oameni. În față ieși un om de statură uriașă, parcă cioplit din piatră. Îl privi pe Hustings un timp printre gene și-i spuse:

— Parcă ne-am mai întîlnit noi cîndva.

Charlie se bucură.

— Se prea poate, bătrîne. Monienii adevărați sînt un popor călător. În comparație cu universul, globul pămîntesc nu-i chiar atît de mare, iar Monia, din păcate, ocupă încă numai o parte foarte mică din acest glob. Este foarte posibil să ne fi întîlnit pe undeva.

— Nu, nu, nu pe undeva, continuă uriașul, ci chiar la Iverton. Nu ești dumneata Charlie Hustings?

— Exact, eu în persoană.

— Păi vezi! urmă uriașul. Cu mulți ani în urmă nu erai *dumneata* responsabil al sindicatelor la șantierele noastre navale?...

— Am fost, cum să nu! E mult de-atunci... răspunse Charlie, dîndu-și visător ochii peste cap. Ce plăcere să-ți amintești de tinerețe!

— Urîtă a fost tinerețea dumitale! Murdară! îi tăie vorba uriașul. Nu dumneata ai fost acela care, în douăzeci și nouă, i-ai ajutat pe patroni să-i dea gata pe cei două mii de tovarăși *ai noștri*? Iar cînd noi am declarat grevă, nu tot dumneata ne-ai vîndut?... De-ai fi încăput atunci pe mîinile noastre, astăzi n-ai mai fi reprezentat organizațiile sociale moniene...

— Prieten al tinereții mele! exclamă cu un zîmbet larg *Charlie Hustings. Ce plăcut* este să-ți *amintești* anii ce au trecut de mult, anii tinereții clocotitoare, cu greșelile ei și cu credința ei naivă. Poate că nu toate acțiunile mele de atunci au fost juste. Vreau să fiu obiectiv, nu mă dezvinovățesc... Nu zic, oi fi *procedat greșit aplanînd conflictul,* pe *atunci însă,* de*!* Eram tînăr și lipsit de experiență, mi se părea groaznic să permit să se ajungă la o ciocnire... Mă temeam să nu curgă sînge, sîngele muncitorilor!

Simpatiile eliberaților începură *parcă* să *treacă* de *partea* lui Hustings. Dar uriașul nu se lăsă:

— Minte, minte ca un cîine!

— Lasă acum! strigară cîteva voci din mulțime. Lasă-l acum în pace! Să ajungem mai repede acasă.

— Cum vreți, zise uriașul dînd din mîini. Dar dacă la noi acasă, asemenea oameni au ajuns mari și tari, mai bine renunț... Eu cu ticălosul ăsta nu merg...

Necăjit, se dădu la o parte, iar eliberații îl înconjurară pe Hustings. Bătrînul marabu vorbea cu toată lumea la fel și nu se străduia atît să răspundă la întrebări, cît, prin glume izbutite, să-și atragă simpatiile. Era un demagog experimentat.

În acest timp, Harry porunci oamenilor să instaleze corturile și începu să distribuie îmbrăcăminte, alimente și tutun. Toată lumea se repezi spre centrul taberei, unde începuseră să se formeze rînduri, iar locul din jurul avionului monian rămase deodată pustiu.

Charlie Hustings intră în cabina avionului, dădu ordin să încuie ușa și-i dictă radiotelegrafistului:

„Generalului Grobz. Chestiunea aranjată. Trimiteți douăzeci de avioane. Aștept".

Apoi se îndreptă spre tabără ca „să se prezinte" conducătorilor expediției sovietice. Îi spuse lui Lev o mulțime de amabilități și-i ceru permisia să viziteze „Svietoliotul". După ce intră în cabină, începu să pipăie totul, să se intereseze de toate, fără să înțeleagă nimic. Iar la toate aceste întrebări ale lui, Lev răspundea zîmbind amabil și folosind niște complicate formule matematice, pe care Hustings le stăpînea cît stăpînea și graiul celor din Tombuctu.

Spre sfîrșitul vizitei, aducîndu-și parcă întîmplător aminte, Hustings spuse:

— Da, era cît pe-aci să uit... Dumneavoastră îi țineți desigur sub stare de arest pe criminalii de război: administrația și paznicii Orașului Subteran. Aș putea să-i văd pe acești ticăloși?

— Poftim, îi răspunse Lev. Numai că nu noi îi ținem sub stare de arest, ci foștii lor întemnițați. Eu însă, dacă doriți, vă pot conduce pînă acolo.

Ocoliră promontoriul și sosiră la locul unde se aflau sub pază foștii paznici ai subteranei. Hustings răsuflă ușurat: nici Johnny, nici Connolly nu se aflau acolo.

— Ce indivizi odioși, făcu bătrînul marabu pe revoltatul... Trebuie neapărat judecați. După lege însă, numai tribunalul țării pe teritoriul căreia au săvîrșit crimele poate să-i judece.

— Probabil că așa se va întîmpla, ridică Lev din umeri. În chestiuni de legislație internațională nu mă prea pricep, iar aici mă aflu numai din întîmplare.

— Sper că-mi veți permite să văd ce-a mai rămas din acel iad, din Orașul Subteran.

— Eu n-am dreptul nici să permit, nici să interzic, răspunse zîmbind Lev. Vă repet că mă aflu aici din întîmplare. Dar chiar și altminteri, tot n-aș fi putut să vă arăt Orașul Subteran, pentru simplul motiv că, pe cît se pare, n-a mai rămas nimic din el. Poftim priviți... De aici se vede... Uite, groapa aceea... Dar e periculos să te apropii: gheața nu-i încă stabilă...

Oricît de mult se stăpîni Hustings, totuși nu putu să pri-

mească liniştit această lovitură. Faţa i se schimonosi de ciudă şi furie.

— N-a mai rămas nimic ?!... Dar poate că nici n-a existat acest faimos Oraş Subteran ! Poate că totul e numai o provocare obişnuită, o înscenare a unei puteri necunoscute ? N-aţi vrea să-mi răspundeţi la această întrebare ?

Lev clocotea de mînie. Abia-l cunoscuse pe acest monian şiret şi uite că îşi şi dădea arama pe faţă. Lev înţelegea însă că este provocat şi de aceea răspunse calm :

— De o înscenare nu poate fi vorba. Dovadă... aceşti peste opt mii de prizonieri de război eliberaţi din Oraşul Subteran, între care aproape opt sute concetăţeni de-ai dumneavoastră ! Şi dacă i-aţi întreba pe ei, v-ar povesti acelaşi lucru pe care ni l-au povestit şi nouă. Comandantul Oraşului Subteran, un oarecare Connolly, care pînă nu de mult purta numele nemţesc de Kreitz, rănit în lupta cu răsculaţii şi fiind pe moarte, a aruncat Oraşul Subteran în aer.

— Ticălosul ! exclamă Hustings foarte sincer.

— În privinţa asta sînt absolut de acord cu dumneata, răspunse Lev. Dar nu-i el singurul ticălos. Dacă doriţi, pot prezenta oricărei comisii competente declaraţiile a nouăsprezece cetăţeni monieni, de o reputaţie foarte îndoielnică. În declaraţiile semnate de ei, aceştia povestesc în mod amănunţit cum a ajuns acest Oraş Subteran proprietatea „Societăţii de explorări îndepărtate" moniene...

— Vă rog să mă scuzaţi, stimate domnule comandant, făcu Hustings un gest de nedumerire, dar aţi spus chiar dumneavoastră că sînt oameni de o reputaţie îndoielnică. Cum aţi putut atunci da crezare unor asemenea oameni ?

— Pentru că sînt angajaţi acestei „Societăţi de explorări îndepărtate" şi în Monia au fost crezuţi. Vă este desigur cunoscut că aceştia au povestit o mulţime de aiureli despre zborurile mele în Arctica. Dacă le-am crede, ar însemna că eu aş fi aproape un agresor...

— Aud pentru prima oară acest lucru ! exclamă Charlie şi se grăbi să schimbe subiectul. De altfel, de curînd, în timpul unor cercetări ştiinţifice în Arctica, am pierdut trei membri ai expediţiei, printre care şi pe şeful ei. Pe doi, aviaţia noastră militară i-a găsit morţi pe gheaţa unei insule, iar al treilea, şeful expediţiei, Jonathan Blackpig, a dispărut fără urme iar corpul lui n-a fost găsit nici pînă azi. Cu ocazia zborurilor, dumneavoastră n-aţi observat cumva, din întîmplare, rămăşiţele lui, care sînt scumpe naţiunii noastre ?...

— Nu, n-am găsit rămăşiţele pămînteşti ale domnului Jonathan Blackpig, dar am auzit cîte ceva despre el tot de la cei nouăsprezece derbedei.

Oftînd întristat, Hustings dădu din cap :

— Tinere, tinere... Nu înţelegi cît de crunt ofensezi sentimentul meu naţional ! Ar fi trebuit să mă supăr, eu însă...

Hustings se opri şi întoarse capul. Pe ţărm izbucni mare larmă. Se auzeau strigăte furioase, înjurături, ameninţări.

— Vreţi să mergem să vedem ce s-a întîmplat ? întrebă cu răceală Lev.

— Cu plăcere, răspunse Hustings nerăbdător.

Se îndreptară spre coastă.

Tabăra rămăsese aproape pustie. Eliberații se strînseseră toți la poalele unui ghețar, iar unii se cățărau pe el. Solnțev își dădu curînd seama ce se întîmplă. Cineva căuta desperat să ajungă pînă la creastă, agățîndu-se de asperitățile gheții, dar aluneca mereu înapoi pe o ieșitură care-i servea drept sprijin. Eliberații, ajutîndu-se unii pe alții, ajunseră curînd la ieșitură și-l traseră pe acest om de picioare în jos. Se auzi vuietul amenințător al mulțimii și se văzu o pădure de brațe ridicate...

— Ce se întîmplă acolo? Ce i-a alarmat așa? întrebă Charlie Hustings.

— O să aflăm îndată, răspunse Lev.

Mulțimea se întorcea spre tabără, aducîndu-l pe prizonier. Cei din față, țopăind de frig și întrerupîndu-se unii pe alții, povesteau că a fost prins unul din comandanții Orașului Subteran. Cineva strigă că a fost și șef al lagărului hitlerist de concentrare din Schwerin. Că el e acela care aducea prizonierii de război în Orașul Subteran. Mulți îl recunoscură...

— Permiteți-mi să vă întreb, se adresă Lev lui Hustings, nu cumva banditul ăsta e șeful expediției dumneavoastră polare, domnul Jonathan Blackpig? Ia uitați-vă bine la el.

Lui Hustings nu-i fu dat însă să-și mai vadă „companionul" în viață. Cînd mulțimea se dădu înlături, în fața lui zăcea un cadavru, abia acoperit cu zdrențe. Era tot ce mai rămăsese din bandit.

— Nu, răspunse Hustings, nu-i domnul Jonathan Blackpig, șeful expediției noastre polare...

— Ia uitați-vă mai bine...

— Nu știu, nu e el...

— Nu-i frumos să se poarte cineva ingrat cu un „erou național", insinuă Solnțev.

— Tinere, de ce vrei să te cerți cu mine? Nu vezi ce-i în stare să facă o mulțime dezlănțuită? îi șopti Hustings lui Lev la ureche, căutînd să nu-l audă alții. Nu recunosc în acest cadavru pe domnul Jonathan Blackpig și gata... Și chiar dacă ar fi, ce legătură am eu cu dînsul, spune-mi te rog? Am aflat pur și simplu din ziare. Numai din sentiment național am întrebat de el.

Între timp mulțimea se adună din nou în jurul focurilor.

Deodată de undeva de sus se auzi:

— Stimați domni! Hei, domnilor!...

Dintr-o crăpătură a ghețarului se ivi un cap caraghios, împodobit cu niște coarne respectabile. Făcînd semne, omul îi chemă la el. Lev își frecă ochii de uimire: „Ce o mai fi și arătarea asta?!"

— Eu sînt Simhu-Upaci, marele șaman al tribului urșilor-luptători... strigă „arătarea". Am venit împreună cu el. Încornoratul arătă cu mîna spre cadavrul lui Johnny, culcat pe jos Nu-mi faceți nimic? Vreau să vin jos.

— Vino fără frică, îl chemă Lev.

Șamanul ieși din crăpătură și se lăsă ca pe tobogan pînă jos. Trase apoi de o curea lungă și se auzi lătrat și scheunat. Patru cîini lățoși, înhămați la o sanie ușoară, ieșiră din crăpă-

tură și lunecară pînă jos, după stăpînul lor. Bietele animale erau slabe, sălbăticite și istovite de tot.

— Opt am avut, zise Simhu-Upaci aplecîndu-se și mîngîind unul din cîini. Patru s-au prăpădit și i-am mîncat. Omul a spus că ne va răsplăti. Dar acum nu mai trăiește, iar tot avutul lui iată-l colo, arătă el spre un rucsac legat de sanie.

Hustings întinse mîna spre rucsac, dar Lev i-o luă înainte.

În rucsac găsiră numai un porthart de piele, plin cu acte.

— Sper că acum vom putea identifica persoana omorîtă, spuse Lev.

Hustings căută să se arate nepăsător.

— Probabil, bîigui el.

Se întoarseră în cabina „Svietoliotului", și Lev deschise porthartul. Deasupra se afla un portofel din piele de marochin, pe care era imprimat: „Strict secret. Orașul Subteran. În caz de pericol se va distruge".

Înăuntru, o coală de hîrtie de pergament cu titlul: „Contract". În colțul din dreapta, jos, se putea vedea cercul roșu al ștampilei.

— „Contract... privitor la dreptul comun de proprietate și de exploatare a subsolului unei insule din Oceanul Înghețat de Nord. Exploatarea e denumită „Orașul Subteran"... începu să citească Lev.

Hustings îngălbeni:

— Drace, tare-i frig!

— Frig aici în cabină? Sînt optsprezece grade. Vi se pare că e frig.

— Da, probabil un acces de malarie, spuse Hustings.

Solnțev continua să citească:

— ...Noi, subsemnații, „**Societatea pentru explorări îndepărtate**", denumită pe viitor „Societate", reprezentată pe de o parte prin domnii C. Hustings și J. Blackpig, delegați ai consiliului de administrație, iar pe de altă parte de Comandamentul Orașului Subteran, reprezentat de comandantul Kreitz, am încheiat următorul contract:

1) În baza mandatului pe care, la timpul său, Adolf Hitler în persoană mi l-a eliberat mie, O. Kreitz, — eu, comandantul acestui oraș, actualmente singura persoană împuternicită care poartă răspunderea pentru ordine în Orașul Subteran, pun la dispoziția „Societății" întregul patrimoniu al „Orașului Subteran", împreună cu forțele de muncă și cu oamenii de pază, precum și toate materialele și rezervele de orice natură;

2) Întregul inventar mort a fost evaluat de părțile contractante la suma de una sută patruzeci milioane, în monedă mondiană, iar cel viu la suma de opt milioane cinci sute de mii, socotind cîte opt sute pentru fiecare muncitor și cîte una mie pentru fiecare paznic;

3) Suma sus-menționată reprezintă aportul personal al lui Kreitz, care de azi înainte adoptă numele de Connolly. „Societatea" se obligă să contribuie cu aceeași sumă în numerar, în inventar viu sau mort, în scopul dezvoltării și creșterii producției minelor Orașului Subteran...

— Ajunge! strigă Charlie Hustings strîngîndu-și pumnii.

Este cel mai infam document ce mi-a fost dat să citesc vreodată!

— Serios? întrebă Lev. Totuşi contractul a fost încheiat de un anume Hustings.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta?

— Nimic deosebit. Vreau numai să vă atrag atenţia asupra faptului că acest document de înrobire este semnat de un oarecare domn Charles Hustings. Este cumva vreun tiz de-al dumneavoastră?

Hustings tăcea muşcîndu-şi buzele.

— Apropo, continuă Lev, domnul Mengs-senior, a cărui semnătură împodobeşte de asemenea acest contract, nu este oare acel rege neîncoronat al ţării dumneavoastră, căruia îi aparţine aproape întreaga industrie carboniferă şi metalurgică a ţării?

— Nu cunosc nici un domn Mengs-senior!

— *Nici pe Hustings nu-l cunoaşteţi?*

— Cît? întrebă Hustings deodată, scrîşnind din dinţi.

— Ce „cît"? întrebă la rîndul lui Lev nedumerit.

— Cît vrei pentru aceste documente?

— Pentru care documente?

— Ce, nu înţelegi? Sînt dispus să cumpăr aceste documente... Tot porthartul! E adevărat că le-am găsit împreună, dar treacă de la mine...

— A, documentele astea? îl întrerupse Lev pe Hustings. Îmi pare rău, dar nu sînt de vînzare.

— În lume totul este de vînzare.

— Vreţi să ziceţi în lumea capitalistă...

— Asta-i o abstracţie. Practic: un milion — cec plătibil la orice bancă din Europa.

— Ştiţi, eu...

— Înţeleg! Două milioane! Poţi trăi toată viaţa în orice parte a globului pămîntesc. Vilă la Madagascar! Tot anul e numai primăvară! Fructe ca din basme, trandafiri ca din basme! Femei superbe! Sclavi supuşi! Tot ce vrei.

Lev vîrî calm portofelul din piele de marochin în buzunarul interior al combinezonului.

— Sînteţi prea darnic. Ce vrei, năravul din fire n-are lecuire...

Charlie Hustings se năpusti asupra lui Solnţev, apucîndu-l cu o mînă de gît, iar cu cealaltă gata să-i desfacă la piept combinezonul îmblănit.

— Dă-l încoace! Dă-l, n-auzi?! Îl iau cu forţa! Hustings băgă mîna în buzunarul din spate.

Lev fu însă mai iute. O lovitură în maxilar, şi Hustings se prăvăli înainte de a apuca să-şi scoată revolverul.

— Cu forţa? Te-aş sfătui altă dată să nu mai încerci cu *forţa*.

Un moment se păru că Hustings e mort. Faţa lui căpătă o culoare verzuie, cadaverică. Apoi însă el îşi trecu mîna pe faţă, de parcă ar fi gonit nişte muşte, fornăi şi-şi pipăi bărbia, apoi oftă şi dădu să se ridice.

— Iertaţi-mă... A fost pur şi simplu o mică neînţelegere...

Hustings se ridică în picioare și îi întinse mîna. Să zicem zece milioane printr-un cec asupra oricărei bănci europene.

Lev nu luă în seamă mîna întinsă.

— V-aș ruga să vă vedeți de treabă. Orice răbdare are margini. Ați înțeles? Aceste documente nu-ți aparțin nici dumitale, nici mie: ele aparțin omenirii întregi.

— Am înțeles! Cincisprezece milioane! Cincisprezece milioane! Pe buzele lui Hustings apăru spumă ca la cîinii turbați. Cincisprezece! Gîndiți-vă bine!

Lev dădu din umeri și puse mîna pe clanța ușii.

În acel moment, se auzi iarăși zumzet de avioane. Trei escadrile cu semnele distinctive moniene veneau la aterizare. Curînd generalul Grobz în persoană veni „să prezinte omagiile lui șefului expediției sovietice, candidatul în științe, Solnțev". Lev îi mulțumi cu un aer rezervat și-i spuse că cetățenii monieni au fost preveniți și sînt gata pentru îmbarcare.

Pe gheață se instală o cancelarie de campanie. Insistențele ofițerilor erau însă zadarnice, nici unul din eliberați nu voia să folosească aviația moniană pentru a se întoarce în patrie: toți își exprimaseră dorința să zboare cu avioanele sovietice. Lev trebui să le explice că avioanele sovietice nu pot duce decît numai două mii de oameni, și că ceilalți, majoritatea, vor fi luați de pe această insulă de spărgătorul de gheață „Dniepr", care va sosi abia peste o săptămînă. Numai după această intervenție a lui Lev se înscriseră zece ofițeri și o sută nouă foști soldați ai armatei moniene.

Charlie Hustings se retrase cu generalul Grobz în cabina avionului. Dar generalul nu-l mai recunoștea pe veselul cinic... Unde dispăruseră oare calmul și înțelepciunea bătrînului marabu? În fața lui se afla un om mînios, aproape sărit din minți.

— Acum totul e de prisos. Să-i duci pe acești prizonieri direct în Monia. O să am eu grijă de primirea lor... Nu, nu-i mai duci în Cardia, ci direct în Monia!

— Dar asta înseamnă să aducem microbul! se revoltă generalul.

— Fă așa cum îți spun! Iau toată răspunderea asupra mea.

— Afurisiți bolșevici! Asta-i tot ce-i veni generalului pe buze, ca să-și mai descarce sufletul.

Între timp se auzi megafonul:

— Expediția sovietică îi invită pe toți cei ce doresc să asiste la înmormîntarea rămășițelor pămîntești ale marinarului rus, căpitanul Rodionov, care, acum mai bine de o sută de ani, a descoperit această insulă.

— Să mergem și noi, propuse generalul.

— De acord! consimți Hustings. Auzi, cică rușii au descoperit aceste locuri...

ÎNMORMÎNTAREA LUI RODIONOV

Pe țărm fusese ridicat din piatră un monument înalt de trei metri. Pe acest monument, la înălțimea unui stat de om, membrii expediției fixau o placă dreptunghiulară din oțel inoxidabil, pe care Nadea gravase cu grijă următoarele:

„Aici se odihnesc rămășițele pămîntești ale căpitanului balenierei «Nadejda», Grigorii Rodionov, care, în 1825, a descoperit acest grup de insule și care a murit în 1827, împreună cu întregul lui echipaj.
Expediția sovietică. Iulie 19..."

Irinin, Ribnikov și Fiodorov tocmai terminau cimentarea plăcii comemorative, cînd, în jurul monumentului, începură să se adune primele grupuri de eliberați. Curînd veniră cu toții, chiar și soldații monieni din echipajul avioanelor. Iată-i, în sfîrșit, ceva mai departe, și pe paznicii arestați ai Orașului Subteran: probabil că santinelele, voind să asiste măcar de departe la ceremonie, îi aduseseră și pe ei pînă mai încoace. Dinspre „Svietoliot" se apropiau cei trei Solnțev — tatăl, fiul și Nadea. Harry rămăsese lîngă aparatele de zbor, să le păzească.

Mii de priviri se îndreptară spre cei care se apropiau. Hustings rînji strîmb, schimonosindu-și buza învinețită, și-l lovi ușor cu cotul pe general:

— Generale, acum să vezi probă de propagandă calificată... la lecții!

— Da, la asta se pricep.

Dar spre surprinderea lor, nimeni nu ținu nici un discurs. Rușii își plecară tăcuți capul în fața rămășițelor pămîntești ale căpitanului Rodionov și în atitudinea lor se simțea multă durere și demnitate. Ca la comandă, toți cei prezenți se descoperiră. Numai Hustings și generalul Grobz nu-și luară căciulile de pe cap.

Într-o tăcere solemnă se scurseră cîteva minute. În cele din urmă, rușii ridicară capul. Atunci se auziră salve de armă și de pistoale automate. În fața detașamentului de eliberați, aliniat pe două rînduri, Marat comanda cu voce tare:

— Companie, foc! Foc! Foc!

Salvele, trase una după alta, răsunau pînă departe în pustiul alb.

Steagul roșu al U.R.S.S. fu fixat în vîrful monumentului. Mulțimea începu să se împrăștie. Mult timp după aceea, eliberații întorceau mereu capul și priveau steagul care fîlfîia ca o flacără vie pe fondul alb al ghețarului.

Nadea pregătise din vreme ultima masă pe care o vor lua pe insula lui Rodionov.

Lev, rămas în urmă cu Harry, comandantul taberei, se îndrepta spre „Svietoliot" cînd Simhu-Upaci se apropie de el și salută ceremonios:

— Iertați-mă, domnule, nu știam că sînteți rus. Rușii ajută oamenii aflați în nenorocire, vă rugăm să ajutați și tribul nostru. Noi ne trăiam viața singuri: nu dobîndeam mare lucru din vînat, dar eram mulțumiți. Chiar și mai rău putea să fie, numai stăpîni să n-avem pe cap... să ne fim noi singuri stăpîni. Vă rog să mă credeți... am trăit mult timp printre albi. M-am întors la ai mei, și ei mi-au spus: „Să plecăm cît mai departe de acești oameni răi și de obiceiurile lor: de fulgerele îmblînzite, de apa lor de foc, de cîinii de fier și de toate cîte aduc nenorociri". Și am plecat. Dar cu cît ne îndepărtam mai mult, cu atît ne era mai greu. Și iată că, din cîteva mii de oameni, cîți avea tribul, au mai rămas numai cincizeci. Bunul meu domn, nu mai avem

cu ce trăi, nu mai avem cu ce ne hrăni. Tot mai rar dăm peste vînat: militarii distrug animalele, iar ei sînt peste tot. Așa am ajuns și noi ca niște animale — zi și noapte căutăm hrană și n-o găsim. Anul acesta ne-a mers rău de tot. Am întîrziat, n-am avut drum bun, și, spre nenorocirea noastră, am dat de omul alb pe care aici, sub ochii dumneavoastră, l-au sfîșiat ceilalți albi. Am înțeles că și-a meritat soarta. Era om tare rău. Și nouă ne-a zvîrlit avutul și ne-a omorît cîinii istovindu-i în goană. Ne-a făgăduit că ne va plăti aici totul, că ne va da hrană, și iată că domnul cu părul roșu nu mai există, iar noi am rămas fără cîini. Acum tribul meu este sortit pieirii.. După ce ne-a silit pe drum să lepădăm tot ce ne-au lăsat strămoșii noștri, a furat și colții de mamut și de morsă de pe morminte. Acum, pe aceste drumuri desfundate, eschimoșii tîrîie pe undeva acești colți și știu că de trei zile nu mai au ce să mănînce. Eu te rog, puternicule om rus din Țara sovietelor, scapă-i de la moarte pe cei ce au mai rămas din tribul meu. Și dacă ți-e în putință ia-ne cu tine în țara ta fericită. Aici nu mai e trai pentru noi.

Lev îi făgădui că o să se gîndească și-o să vadă cu ce ar putea ajuta tribul și se duse la prietenii lui care-l așteptau cu masa.

Toți erau încă sub impresia înmormîntării lui Rodionov. Fără să vrea, Lev se gîndea la șaman. Cele povestite de bătrîn i se păreau sincere. E el, șamanul, slugă a superstiției; desigur că-i un mincinos fățarnic și un exploatator al oamenilor înapoiați din tribul lui; se vede cît de colo că-i viclean și totuși are în el ceva care-ți inspiră încredere. De altfel, nici nu stăruie pentru el...

— Ia paharul, fiule. Să bem pentru patria noastră dragă!

Trezindu-se din gînduri, Lev îl zări pe tatăl său cu paharul în mînă.

Ciocniră și goliră paharele. Toți tăceau, așteptînd ca Lev, în calitatea lui de șef al expediției, să spună un cuvînt, iar tînărul savant începu într-adevăr să vorbească:

— Azi am înmormîntat rămășițele pămîntești ale unui om modest și cinstit, unul dintre multele milioane de oameni simpli care au dreptul să poarte minunatul nume de Om. În ultimele lui clipe, cînd corpul i se răcea, căpitanul Rodionov se gîndea la patria lui. În acele clipe, el se gîndea la o minune îndepărtată, aproape irealizabilă. Își dădea sufletul și totuși visa ziua cînd soarele va topi stratul gros de gheață și oamenii vor putea să verifice ipoteza lui că această insulă constituie, de fapt, un arhipelag de stînci mărunte, acoperite de o căciulă uriașă de gheață. Și iată că noi, tovarăși, într-un viitor foarte apropiat, vom fi în stare să topim această căciulă de gheață. Vom topi gheața și de pe alte insule polare, chiar și de pe cea mai mare dintre ele — Groenlanda. Vă dați seama ce urmări ar avea topirea acestor ghețuri polare? În primul rînd, mările și oceanele vor căpăta cîteva milioane de metri cubi de apă în plus. În al doilea rînd, se va ridica temperatura medie în lumea întreagă. În al treilea rînd, granițele tropicelor și subtropicelor se vor muta mult mai spre nord. Tovarăși, ce mai încolo-încoace: pînă în prezent omenirea și-a gospodărit tare prost locuința — globul pămîntesc. La început oamenii au răbdat, apoi au învățat

să se adapteze, iar astăzi au învățat să stăpînească și să îndrume elementele naturii... Dar asta nu e totul. Știința ne-a pus la îndemînă forțe atît de mari, încît ar fi timpul să se pună la ordinea zilei planul unor lucrări mărețe de prefacere generală a planetei noastre. Trebuie să lichidăm o dată cu rezervorul de frig, să activăm curenții calzi și să-i înăbușim pe cei reci, să schimbăm cursul rîurilor, să creăm mări, lacuri și insule, să îndrumăm vînturile acolo unde avem nevoie de ele ori de ploile pe care le aduc. Posibilitățile noastre sînt incalculabile. Într-o serie de țări însă, capitaliștii și-au însușit pămînturi și mări; ei stăpînesc mijloacele de producție și nu le pasă deloc de interesele omenirii. Timpul însă lucrează pentru oamenii muncii. În țările coloniale și subjugate crește tot mai mult lupta de eliberare, jugul capitalist e scuturat de pe grumajii popoarelor. Nu există forță în lume care să poată sili omenirea să se întoarcă înapoi! Vîntul împrospătător al „noului" suflă peste tot. Am ferma convingere că vom apuca și noi ziua cînd vor începe lucrările care vor schimba înfățișarea întregului pămînt. Că asemenea lucrări sînt posibile, e ușor să ne convingem. Noi, oamenii sovietici, construim cu succes canale grandioase, creăm mări, aducem viață în pustiuri...

Lev întinse mîna, ciocni, și termină cu următoarele cuvinte:

— Dragii mei, propun să bem un pahar pentru comunism și pentru memoria genialului său creator — marele nostru Lenin!

Răspunsul fu un „ura" răsunător.

Curînd, generalul Grobz și Hustings veniră să-și ia rămas bun. Lev era mirat de nerușinarea bătrînului afacerist. De parcă nu s-ar fi întîmplat nimic, el scutură mîna tuturora, la rînd, iar de la Lev își luă rămas bun într-un mod extrem de amabil, uitînd, pare-se, că abia cu un ceas înainte a primit de la acest om un zdravăn pumn rusesc.

— Îmi permiteți, domnule candidat, arboră generalul acel clasic surîs dulceag la care recurg diplomații în ocazii solemne, să vă aduc mulțumiri în numele forțelor armate ale Moniei pentru ajutorul pe care l-ați dat foștilor noștri soldați.

„Musafirii" nu zăboviră mult în cabina „Svietoliotului". De pe treptele scării, Hustings îi strigă lui Lev:

— Mă iertați, domnule Solnțev, mai am o mică chestie cu dumneavoastră.

Lev coborî, iar Hustings îl luă de braț.

— Să ștergem, vorba ceea, cu buretele tot ce a fost între noi... Ia spuneți-mi, ați putea curăța gheața de pe această insulă cu ajutorul mașinilor dumneavoastră?

— De ce mă întrebați?

— Deocamdată din interes pur teoretic.

— Da, răspunse Lev. Iar pentru această operație aș avea nevoie de cîteva săptămîni.

— Și cam la cît s-ar putea ridica cheltuielile necesare acestei operații? întrebă curios Hustings.

— În orice caz nu mai mult de un milion...

Hustings tăcu puțin și îi întinse mîna lui Lev:

— Vă felicit. Uite, vă propun o afacere cinstită. După toate probabilitățile, voi reuși să cumpăr această insulă sau s-o arendez pe un timp mai îndelungat. Dumneavoastră veți îndepărta

gheața, și după ce vom transforma această insulă arctică într-un ținut de primăvară veșnică, o vom popula cu un popor iubitor de muncă. Dumneata vei deveni rege! Iar eu voi fi ministrul dumitale de finanțe. Toate veniturile le vom împărți pe jumătate. E vorba de miliarde! Vom avea onoruri și putere! Sînteți de acord ?...

Lev își retrase mîna și fără să-i mai răspundă un cuvînt urcă în cabină.

Hustings scrîșni din dinți.

...Se auzi uruitul motoarelor: avioanele moniene își luau zborul...

Apoi se ridicară cele patruzeci de avioane sovietice. După ce făcură un ocol deasupra aerodromului de gheață, legănîndu-și aripile în semn de salut, luară direcția spre sud-est. Două mii de foști prizonieri de război părăseau insula care era cît pe-aci să le fie cimitir.

Cele două „Svietolioturi" își luară și ele zborul, dar se îndreptară spre interiorul insulei. Într-unul dintre ele se afla și Simhu-Upaci.

Harry rămăsese în tabără în calitate de comandant. Profesorul Paulsen era ajutorul lui. Cu pasiune, savantul se dăruise muncii de salvare a degeraților. Echipa sanitară sovietică avea la dispoziție cele mai noi medicamente. Oamenii se restabileau văzînd cu ochii.

Viața în tabără începu să se organizeze. Cei rămași se instalară în corturi spațioase care se puteau încălzi, aveau îmbrăcăminte călduroasă și încălțăminte, iar hrana pe care o primeau era bună și îndestulătoare.

„Dniepr" urma să sosească cel mai tîrziu într-o săptămînă.

SALVAREA URȘILOR-LUPTĂTORI

Homionghi-Umca-Naianghi își scoate zeul din sîn, se uită la el cu dojană, îl scuipă în față, apoi ridică mîna și-l zvîrli departe.

— Du-te, trîntore, și să nu te mai întorci! E rău fără tine, dar cu tine ni se trage moartea.

După ce și-a alungat zeul, Homionghi-Umca-Naianghi lasă jos uriașul colț de mamut pe care-l duce în spinare și se așază pe un bolovan de gheață.

Tribul se adună în jurul căpeteniei. Toți au fețe palide, obrajii scofîlciți și ochii încețoșați...

Azi dimineață au hrănit pruncii cu carnea celor patru cățeluși pe care Cenghi-Cenghi îi ducea în tolbă. Ieri și-au mîncat ultimul lor cîine. Și cîinele nici nu mai era al lor, ci al omului alb, căruia i-au vîndut tot avutul. Dar în Orașul Subpămîntean omul alb o să le dea bani mulți și mîncare bună. Cum să ajungi însă pînă la orașul de sub pămînt, cînd nu ai drum și nici cîini, cînd, sleit de puteri, n-ai ce mînca, și ți s-au rupt încălțările? Chiar și pruncii îi ajută, ducînd cîte doi sau trei, un colț mai mic în spinare. La plecare, omul alb i-a amenințat cu arma și le-a dat să înțeleagă că Homionghi împreună cu tribul lui răspund cu capul pentru fiecare colț. Cine i-a pus să-i arate omului alb acești colți?!

Simhu-Upaci a plecat împreună cu omul alb pe sania lui Homionghi. Omul alb a omorît mai întîi cîinii șamanului, și tribul a mîncat carnea lor. Acum Numca îi poartă și-l ocrotește de primejdii pe străin, și străinul îi e stăpîn... Pe Numca n-ar fi trebuit să i-l dea omului alb, că doar — cum spune și marele șaman — în el sălășluiește spiritul marelui Gorenghi. Omul alb și șamanul au plecat înainte. L-au luat pe Numca, au luat și bufnița Mauy, și toate grăsimile sfinte... Albul a făgăduit că o să le trimită provizii și-o să-i dea înapoi atelajul...

Pe drum, Homionghi, după urmele întîlnite, citește povestea călătoriei omului alb și a șamanului. La început au mers amîndoi pe sanie. Apoi Simhu-Upaci a mers pe jos și omul alb pe sanie, mai tîrziu Simhu-Upaci a trebuit să tragă împreună cu cîinii sania greu încărcată, din care omul alb nu s-a dat jos. ...Uite, aici au mîncat bufnița sacră... Iată penele ei albe pătate de sînge... Homionghi vede chiar mai mult: omul alb a mîncat singur carnea bufniței și nu i-a dat șamanului nimic. Oasele nu numai că sînt roase, dar arată de parcă ar fi lustruite. Oare un alb știe să roadă astfel oasele? Și nici șamanul nu le-ar fi lustruit așa, dacă omul alb i-ar fi dat măcar puțină carne!

Tot ce s-a petrecut, Homionghi vede limpede ca în palmă, după urmele lăsate de ei. Și citirea urmelor e singura bucurie a căpeteniei în acest drum greu și trist, drumul foamei și al neputinței.

Acum trei zile, tribul a mai întîlnit un om alb. Cum s-au bucurat cu toții! Socoteau că domnul roșcovan le-a trimis în întîmpinare vreo slugă de-a lui. Albul acela însă avea un cap gol ca o tobă mare. Spunea că e stăpînul insulei, și se bătea cu pumnul în piept. Le-a poruncit să rămînă pe loc și să aștepte întoarcerea lui, și le-a mai spus, tot așa, că pentru fiecare colț, Homionghi și tot tribul lui vor răspunde cu capul. Apoi le-a luat ultimul atelaj de cîini ce le mai rămăsese, cîinii lihniți de foame ai lui Cenghi-Cenghi, și a plecat. Le-a făgăduit că o să le aducă de mîncare, că o să-i ia pe toți la el și-o să-i hrănească pînă la iarnă, iar la iarnă o să le dea cincizeci de cîini ca să-și poată urma îndeletnicirea lor, vînatul.

Dar Homionghi nici nu se gîndea să nu-și respecte legămîntul cu cel dintîi. Are în sîn jumătate din scîndurica-răboj. Scîndurica asta o să le aducă mulți, mulți bani. Scîndurica asta o să le dea ce nu le-a dat zeul netrebnic zvîrlit în drum: o să-i dea o barcă uriașă, cu care să se plimbe pe mare, și o casă de fier pe roate, cu care să se plimbe pe uscat, și-o să-i mai dea apă de foc cît îi poftește inima... Nu, Homionghi n-o să-și calce legămîntul. Dar celuilalt alb i-a spus și o să-i spună:

— Cum să nu te ascult, domnule, cînd dumneata ești marele stăpîn al insulei?

Acum și copilașii lui Homionghi abia se tîrăsc pe jos, căzînd la fiecare pas. Nu are ce să le mai dea să mănînce. Pe Cenghi-Cenghi parcă a schimbat-o cineva: foamea i-a șters culorile din obraji, iar picioarele ei puternice se împleticesc. Ea nu mai rîde și nici nu mai cîntă. Nici Homionghi nu mai e războinicul dinainte, abia mai poate să ducă acest colț greu. Și cum l-ar mai duce în brațe pe cel mai mic dintre copii, pe Neuli! Mititelul cade, Palci-Nochia nu are putere să ducă copiii în brațe,

iar Cenghi-Cenghi nu vrea să-i ajute bătrînei. Ea spune: „Nu sînt copiii mei, de ce să-i duc eu!"... Ar trebui s-o bată cu biciul, ca s-o mai cuminţească, dar nu vrea să-şi irosească puterile — o să mai aibă nevoie de ele.

Dar Homionghi o marea căpetenie a marelui trib. E de datoria lui să le dea curaj oamenilor. Altfel pier cu toţii. De ce să se lase abătut? Doar nu-i acum prima oară cînd îndură foamea! Un om alb a şi pornit desigur în întîmpinarea urşilor-luptători, iar în urma lui aleargă altul. Cine le va da mai întîi de mîncare, de partea aceluia va fi. E plăcut să capeţi bani mulţi, e adevărat, dar mai bine să trăieşti fără bani decît să mori cu bani. Pînă la iarnă ar putea să stie pe această insulă, apoi la iarnă, cu alţi cîini, o să pornească la drum lung. Ce frumoasă este iarna! Să umbli pe unde-ţi place, la lumina aurorei cereşti! Fiecare popas este un nou cămin, o nouă vînătoare. Şi ce bine se înfierbîntă sîngele cînd eşti pe drum!

— Urşi-luptători! strigă Homionghi. Lucrurile nu stau chiar aşa de prost. Trageţi pe nări aerul şi-o să simţiţi mirosul cărnii pe care o prăjesc cei doi albi pentru noi. Şi-o să ne aducă butoaie cu apă de foc şi munţi de pîine de-a lor. Să nu ne mai irosim puterile! Odihniţi-vă, curajoşi urşi-luptători! Hrana o să vină singură. E pe drum. Eu am aici, în sîn, jumătate de scîndurică, iar legămîntul nostru e sfînt. Dacă albul nu respectă acest legămînt, noi căpătăm de la el tot ce ni se cuvine pe cale de judecată. Eu ştiu că la albi există judecată. Acolo luptătorii cei mari judecă după dreptate toate neînţelegerile. Despre asta mi-a povestit Simhu-Upaci şi alţi oameni umblaţi prin lume. Nu duceţi grijă, noi n-o să plecăm în Valea vînătorilor fericite, chiar dacă albul cu părul roşu n-o să mai vină. Şi iarăşi nu uitaţi că al doilea alb, marele stăpîn al insulei, a pornit pe urmele celui dintîi. Aici, pe insulă, ne aşteaptă deci mîncare şi mare noroc...

Ar mai fi vorbit marea căpetenie a tribului urşilor-luptători, dar simţea cum îl lasă puterile.

La douăzeci de kilometri mai la vest de locul unde s-au oprit eschimoşii, în acest timp înota greu în zăpada moale un atelaj de opt cîini, cu care se tîră spre casă cel care se intitula Robinson Polar. Ce greu merg cîinii în timpul dezgheţului! Deasupra-i apă, sub apă zăpadă moale; sub zăpada moale e din nou apă, iar dedesubt gheaţă gata să se prefacă în zăpadă.

Robinson regreta amarnic că a părăsit expediţia sovietică, iar curînd începu să-i pară rău şi că s-a despărţit de eschimoşi. Doar sînt şi ei oameni. Şi împreună le-ar fi fost mai uşor să înfrunte distanţele... Sania se înfundă în zăpada moale şi nu înaintează aproape deloc. Socotea să ajungă în două zile — pentru mai mult timp nici nu avea provizii —, dar iată că e într-a treia zi de drum şi din cei cincizeci de kilometri abia a făcut vreo douăzeci. A mîncat şi ultima fărîmitură din proviziile căpătate de la ruşi. De azi-dimineaţă n-a mai luat nimic în gură. Cele mai crunte chinuri ale foamei îl frămîntă.

Deodată o umbră uriaşă lunecă pe zăpada acoperită de apă, înaintînd spre vest. Robinson se uită în sus şi zări minunata maşină pe care o cunoştea. „Svietoliotul" zbura încet de-a lungul crestei lanţului de gheţari. Robinson sări din sanie. Înfun-

dîndu-se mereu în zăpadă, el alerga după „Svietoliot" și, întinzînd mîinile spre el, striga :

— Stați ! Stați ! M-am răzgîndit ! Merg cu voi ! Heeei, luați-mă și pe mine !

Mașina însă nu se opri. O a doua umbră asemănătoare luneca încet în urma primei. Încă un „Svietoliot" !

Înfundîndu-se la fiecare pas, Robinson alergă și după a doua mașină, dar și ea dispăru dincolo de culmea ghețarului. Desperat, începu să se cațere pe creastă. Era încredințat că mașinile vor ateriza dincolo și-l vor aștepta. Se tîra pe brînci, gîfîind și sufocîndu-se, iar cînd ajunse, în sfîrșit, pe creastă, nu văzu nimic decît colinele de gheață, care se întindeau în toate părțile cît vedea cu ochii. Să nu-l fi observat cele două „Svietolioturi" ? Ori a fost victima unei halucinații ?

Cîinii hămesiți de foame se prăbușiseră istoviți acolo unde-i lăsase Robinson. Încolăcindu-și cozile și acoperindu-se cu ele, ațipiră. Deodată săriră în sus, ciuliră urechile și, uitînd de sanie, o luară la goană spre creastă. Hamurile se încurcară, săniile aruncate dintr-o parte în alta îi loveau peste picioare.

Ajungîndu-l pe Robinson, care cobora, cîinele din frunte își înfipse colții în mîna lui. Robinson încercă să se apere de cîinii sălbăticiți, dar era sleit de puteri. Din mîinile lui mușcate curgea sînge. Îmbătați de gustul și de mirosul sîngelui, cîinii se aruncară asupra lui Robinson, care căzu pe spate... Încercă să se ridice dar căzu din nou.... După o jumătate de ceas, din înfumuratul Robinson Polar rămaseră numai oasele roase pînă la luciu, și bucăți sfîșiate de stofă și de blană.

Cele două „Svietolioturi" aterizară în apropierea locului unde se aflau eschimoșii.

Homionghi-Umca-Naianghi închise ochii și începu să îngaime ultimul lui cîntec de luptă. Dar vocea nu i se mai supunea. Ceea ce i se părea lui că-i cîntec nu era decît un horcăit și un plîns cu sughițuri. Deodată se plecă asupra lui un cap încomorat. Homionghi nu-l recunoscu la început pe Simhu-Upaci.

— Dacă ești umbră, șopti Homionghi umezindu-și buzele crăpate, atunci arată-mi drumul spre Valea Vînătorilor fericite.

— Nu, nu sînt umbră, sînt vestitorul salvării voastre. Privește, Homionghi ! Privește ! Îi ridică puțin capul. Vezi aceste mașini *minunate* ? Ele sînt făcute de oameni mai puternici decît toți zeii și decît toate spiritele, sînt mașini ale Țării sovietelor. Ți-amintești ce-ți povesteam eu ? Și tu spuneai că ar fi bine ca toate cele povestite să fie adevărate. Acum ai în față adevărul viu. Oamenii Țării sovietelor, puternicii și mărinimoșii oameni ruși, au venit în ajutorul tribului nostru. Acum o să vă dea la toți de mîncare și-o să ne ducă pe coastă. Acolo, pentru colții ăștia, o să căpătăm bani mulți, cu banii o să cumpărăm cîini și-o să putem iarăși vîna. Curaj, mare căpetenie a tribului nostru ! Curaj !

— Dacă nu ești umbra unui vis dulce, răspunse Homionghi-Umca-Naianghi înviorîndu-se, atunci te salut o, mare șaman Simhu-Upaci, ca vestitor al eliberării. Ajută-mă să mă ridic, ca să le pot mulțumi oamenilor puternici. Dar spune-mi, șamane, cine ne va plăti avutul nostru ?

(Continuare în numărul viitor)

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Științăși tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviigheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU